

LAIKAS

Nr. 272
XIII M.

"EL TIEMPO"
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires
T. E. 208 - 5027
Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual
No. 636922

Francisco Pagado
Concesión No 4289
Tarifa Reducida
Concesión No 4015

PERIODICO QUINCENAL LITUANO — 11 DE FEBRERO — VASARIO 11 D. 1961 M.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖ MININT

Zvilgsnis į praeitį

Mūsų tauta nuo amžių yra įsikūrusi ir apsigyvenusi Baltijos jūros gintaro krašte. Skynė miškus, medžiojo, žvejojo, tiesė kelius per balas ir pelkes, kopė medų, darė midų, vertėsi žemdirbyste ir gražiai gyveno. Išoriniai priešai pamatę darbštų lietuvių būdą, pradėjo pulti, terioti ir žudyti. Žiauriausi Lietuvos priešai buvo: kryžiuočiai, rusai, totorai ir lenkai. Prusai, žuvus paskutiniam jų vadui Henrikui Mantui, pasidavė vergijon. Jotvingiai buvo pajungti lenkų ir rusų. Žemaičiai su Aukštaičiais, nors ir žiauriai terorizuojami, atsilaikė ir savo laiku buvo sukūrę didžią valstybę. Pažvelkime to meto Lietuvos žemėlapiu ir įsitikinsime, kad 14 - 15 šimt., Vytautui Didžiajam vadovaujant, Lietuvos valstybės sienos siekė nuo Baltijos marių iki Juodųjų jūrų.

LIETUVOS SILPNĖJIMAS

Jogaila eidamas žentuosna pas Jadvygą, tikėjosi visą Lietuvą pasiimti kraičiu. Vytautas mirdamas nepaliko įpėdinių (Vytauto sūnūs jam pabėgus iš Marienburgo križuočių belaisvės buvo nužudyti) ir pakartotinos su lenkais unijos bei Tadu Kasčiūškai pralošus sukilimą, Katarina II pareikalavo 1795 m. lapkričio mėn. 25 d., kad karalius Stanislovas Augustas atsakytų sosto ir jai perleistų. Jis atsisakė. Rusija, Vokietija ir Austrija susitarusios pasidalino dvilypę valstybę.

ROMANOVŲ JUNGE

Patekę lietuviai rusų priešpau don daug daugiau kentėjo kaip lenkai. Visokio plauko gubernatoriai ir ministrai varė nutautinimo darbą. Nors mūsų Did. Kunig. Algirdas ir labai gražiai su rusų kunigaikščiais sugyveno, vienok maskolių valdovai, per vieną su viršum šimtmetį metų, žudė mūsų žmonės, uždarė spaudą, trėmė Sibiran, šaudė ir kalėjimuose pūdė...

PIRMO PASAULIO KARO PASEKMĖS

1918 m. vasario mėn. ant krauju permirkusios Lietuvos žemelės, nuo karo tvaikaus oro pritvinkusio parako dūmais ir neataušios atmosferos, Lietuvos mokslo vyrai, be idejų skirtumo: pradant socdemokratams ir baigiant įvairių profesijų pažangiečiais — tautininkais, parodė drąsą: susirinko Gedimino pilies mieste Lietuvos likimo aptarti. Po ilgų svarstymų buvo nutarta skelbti Lietuvą Nepriklausoma valstybe.

Tam tikslui išrenkamas organas — Taryba iš 20 asmenų — signaturų, kurie vasario mėn. 16 d. paskelbė pasauliui, kad mes esame gyvi, politiniai subrendę ir sugebą savistoviai valdyti.

Tat ir nepaisydami jokių pavojų, patys pirmieji iš Pabaltijo valstybių, pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės aktą.

vyriausybę paliekant. Aug. Voldemarą užsienio reikalų ministru.

NAUJI VEJAI

Nuo Uralų pradėjo pūsti žiaurus ir stiprus raudonasis vėjas ir iš lengvo slinko į mūsų kraštą nešdamas dar žiauresnę ir

Nepriklausomybės paskelbimo šventovė

Raižinys kun. A. Lubicko

SUSIORGANIZAVO VYRIAUSYBĖ

Nors Vokietija pati pirmoji (po 25 dienų) pripažino Lietuvos Nepriklausomybę, bet tik lapkričio mėn. 11 d. leido sudaryti vyriusybę.

Sunkios ir apverktinos buvo mūsų vyriausybės pirmosios dienos: Laukai karo apkasų išrausti, trobesiai išdeginti, gyvuliai okupantų išpiauti, nėra pinigų, nėra kariuomenės ir tt. O čia greitai reikia veikti. Didžiosios valstybės nenori dar pripažinti. Lenkai perša Uniją, prancūzai remia lenkus, anglai palaiiko prancūzus, o Vilsonas pro prištus žiūri.

Voldemaro sudarytoji pirmoji vyriausybė neranda liaudyje pilno pritarimo. Lapkričio mėn. 23 d. pradėtoji organizuoti kariuomenė nesiseka. Per mėnesi gyvavimo vos surenkama kelios dešimtys karininkų ir kareivių savanorių.

PERSIORGANIZUOJA MINISTRŲ KABINETAS

Voldemarui išvykus užsenin, gruodžio mėnesy M. Sleževičius užbėga už akių ir sudaro naują

baisėnę kankynę už pirmųjų okupantus.

Iš pietų — nuo Varšuvos ir Krokuvos muzūrų, skubinos lenkas "prošešanas" vardan Unijos Lietuvos rubežius siaurinti grobdamas miestus ir miestelius.

SKUBAI ORGANIZUOJAMA KARIUOMENĖ

Bolševikams artinantis prie Vilniaus, 1919 m. sausio mėn. 2 d. L. Vyriausybė persikelia Kauną, o 5 d. raudonieji užima ne tik Vilnių, bet ir Šiaulius. Vyriausybė nutaria ginti Kauną. Žus Kaunas — žus ir visa Lietuva. Įtempė visas jėgas, pradėjo veikti gyviau ir energingai kad žut but, pastojus bolševikams kelią. Išleidus atsišaukimą į jaunimą, pritvindė Kauną savanorių pulkai. Paskelbus karininkų, puskarininkų ir kareivių mobilizaciją, per kelius mėnesius augo Lietuvos kariuomenė iki 20 tūkstančių vyrų, kurie ne tik apgynė Kauną, bet ir išvijo veik visus priešus iš savos žemės: bolševikus, spartakus (vokiečių raudonuosius), bermondininkus - avalovėikus (Nukelta į 2 psl.)

1918

1961

TAUTIETI! ŠIMET VISI DALYVAUJA LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTEIGIMO 43 METŲ SUKAKTIES MINĖJIME.

1961 m. vasario mėn. 18 d. 16 val.

Vainiko padėjimas prie San Martín kapo Buenos Aires katedroje.

Vasario mėn. 19 d. 10,30 val.

Sudėtinės Šv. Mišios Aušros Vartų Lietuvių bažnyčioje už Lietuvą, už Jos laisvės kovotojus ir šioj kovoj kritusius.

Kovo mėn. 4 d. 21 val.

Arg. Lietuvių Centre, Tabaré 6950, Buenos Aires, **TAUTINIS MINEJIMAS.** — Minėjimo programoje dalyvaus komp. V. Rimavičiaus vadovaujamas šv. Cecilijos choras, Vyt. Balčiūno vadovaujamas A. L. Centro tautinių šokių ansamblis, kitos meno pajėgos bei kalbėtojai, pranešimai, sveikinimai rezoliucijos, dalyvaujant vietiniams intelektualams ir kitų tautų atstovams.

VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO PREZIDIUMO ATSIŠAUKIMAS Į LIETUVIŲ TAUTĄ

Verta gyventi ir kovoti dėl žmogaus ir tautų teisių, dėl žmonijos šviesesnės ateities ir dėl Lietuvos nepriklausomybės... — "Kova už Lietuvos laisvę bus vedama iki laimėjimo"

Broliai ir sesės, lietuvių tautos vaikai visame pasaulyje!

Minėdami Vasario 16 dienos keturiasdešimt trečiąją Lietuvos nepriklausomybės sukaktį, sveikiname Jus, kurie kenčiame rusiškojo komunistinio imperializmo okupaciją pavergtame krašte, ir Jus, kurie Tėvynės pasiilgę ir išblaškyti po visą pasaulį, tvirtai jaučiatės lietuviais esą, pasiryžę lietuviais išlikti patys ir išlaikyti tokiais savo jaunesnes ir pačias jaunasias kartas, pasiryžę puoselėti meilę Lietuvai ir ryžtą išlaisvinti ją iš svetimųjų vergijos, prisiekę siekti savo Tautai laisvės ir Lietuvai tikros valstybinės nepriklausomybės.

Tų tikslų siekiant mes nesame palikti vieni. Amerikos Jungtinės Valstybės, Didžioji Britanija, Kanada, Australija, Filipinai ir kitos valstybės per savo atstovus Jungtinėse Tautose, kai ten pereitų metų pabaigoje buvo svarstomas kolonializmo klausimas, kėlė faktą, kad Lietuva, Latvija ir Estija yra Sovietų Sąjungos jėga užgrobtos, sulaužius tarptautinę teisę, pasižadėjimus ir sutartis, ir dabar laikomos kolonialiniai pavergtos. Buvo pareikšta, kad Sovietų Sąjunga turėtų joms lasvę gražinti, jei nori įrodyti savo gerą valią teisėtumui ir pastoviai taikai pasaulyje įgyvendinti.

Atsakydamas į tai Chruščiovas Jungtinėse Tautose daužė į stalą kumščiu ir batų, tuo demonstruodamas, kad Sovietų Sąjunga nė nemano jos pavergtosioms tautoms laisvę gražinti, mėgindamas visus įtikinti, kad tik Afrikos ir Azijos tautų kolonialinė priklausomybė yra pavergimas, bet Lietuvos ir kitų Rytų Europos tautų sovietinis pavergimas yra "išlaisvinimas". Ir net daugiau, naujausias komunistinių partijų manifestas, paskelbtas Maskvoje 1960 m. gruodžio mėn. 5 dieną, ir vėliau Chruščiovo kalba, paskelbta 1961 m. sausio mėn. 6 dieną, aiškiai pasako, kad komunizmas įtūliai siekia viso pasaulio užvaldymą ir kad tai įvyks artimiausioje ateityje arba, anot Chruščiovo, žmonijos dabartinės kartos anūkai jau gyvens viso pasaulio komunistinėje santvarkoje.

To atsiiekti Chruščiovas tikisi ne karine jėga, bet koegzistencija, laisvąjį pasaulį užliuliudamas, jo budrumą užmigdydamas, stiprindamas jame defetistines nuotalkas ir mintį, kad kito kelio nėra: arba kapituliuoti prieš komunizmą arba žūti atominio sunaikinimo kataklizme.

Laisvajame pasaulyje visad buvo žmonių, kurie pasiduodavo defetistinėms nuotalkoms ir, vietoje kovoje su blogiu, prieš jį kapituliuodavo, tardami, kad tai darų taikos išsaugojimui ir net žmonijos nuo sunaikinimo išgelbėjimui. Tokių nuotalkų išvyravimas 1939 metais atidavė Europą Hitlerio ir načių terorui, tokių nuotalkų skiepinimas šiandien gali įstumti pasaulį į naują katastrofą.

Maskva pasiryžusi daryti viską Europoje (Berlynas ir Vokietija), Afrikoje (Kongo), Azijoje (Laos), Pietų Amerikoje (Kuba), pačiose Jungtinėse Tautose, jas griauant, kad tik keltų tarptautinę netvarką, didintų sumišimą laisvajame pasaulyje ir brandintų jame visuotinas defetizmo nuotalkas savo tikslams pasiekti.

Mūsų pačių lietuviškoje išeivijoje pradėjo atsirasti pavienių asmenų, kurie yra linkę bendrauti su Sovietų Sąjungos patikėtiniais lietuviškais kvistlingais, vardan kultūrinių ir kitokių ryšių su lietuvių tauta okupuotame krašte. Jie vadina tai "tilto" statymu į Lietuvą.

Visi duomenys rodo, kad toks "tiltas" yra tik į vieną pusę: komunistinei propagandai gabenti į vakarus ir skleisti ją tautinei, patriotinei, idealistinei nusistačiusios lietuvių išeivijos tarpe. Maskva ir jos lietuviš-

Okupuotoje LIETUVOJE

KIEK DABAR YRA DARBININKŲ IR TARNAUTOJŲ

(E) Oficialiais statistikos duomenimis 1960 metais darbininkų ir tarnautojų liaudies ūkyje (įskaitant valstybinei pramonei perduotų arтелиų narių) buvo 675.000. Per metus tokiu būdu tas skaičius padidėjęs 60.000. Čia reikia pažymėti, kad į tą skaičių neįeina Lietuvos kolchozų darbininkai. Kita vertus, darbininkų skaičiaus padidėjimui didelės reikšmės bus turėjus ir mokyklų mokinių ir šiaip jaunimo įjungimas į "gamybinį darbą".

VARGINAMI DARBININKAI, VYKSTANTIEJI Į DARBĄ

(E) Tam tikras skaičius "Inkaro" fabriko darbininkų gyvena ant rame Kauno gale, Tunelio gatvėje ir pan. Jiems atvykti į darbovietę Vilijampolėje esąs tikras vargas, skundžiasi jie viešai Vilniaus "Tiesoje". Panašiai esą ir su tais, kurie iš miesto centro nori nuvykti į Vilijampolės įmones. Keleivių vis esą daugiau, negu autobusuose vietų; be to reikią pakelti dar persėsti. Laikraščio korespondentas, norėdamas pats patikrinti padėtį vietoje, ją piešia dar tamsesnėmis spalvomis, negu skundo autoriai. Vilijampolėje išaugo eilė naujų įmonių, bet gatvės ir šaligatviai labai menkai tetvarkom. Kanalizacijos ir vandentiekio — nėra. Valgyklos tame rajone irgi nėra. Statomai valgyklai nėra baldų. Esą ir daugiau trūkumų.

● Iš Lietuvos ir vėl reikalauja daugiau mėsos, pieno ir grūdų paruošų — nusprendė Maskva. — Vilniaus "Tiesa" sausio 20 d. paskelbė kp centro komiteto plenumo Maskvoje priimtą nutarimą žemės ūkio klausimais. Kuriuose jame keliais atvejais atskirai yra išvardintas ir Lietuvos žemės ūkis. Pripažįstama, kad Lietuva, Latvija, Estija ir kelios kitos sritys "pasiekė gerus gyvulininkystės vystymo, mėsos ir pieno gamybos bei pardavimo valstybei rodiklius". Bet kitoje nutarimo vietoje barami kal kurį respublikų vadovai, kad jie mažiau domėjosi grūdų ūkio vystymu. Girdi Lietuvoje, Gudijoje, Latvijoje, Estijoje bei Rusijos federacijos nejuodžemio zonoje "grūdų gamyba beveik nedidėja". Priekaištai eina dar toliau: "... tuo tarpu šių respublikų bei sričių partinių ir tarybinių organų vadovai atkakliai stengiasi gauti grūdų ir koncentruotų pašarų iš valstybinių fondų". Nutarime atskirioms respublikoms įsakoma, kiek artimiausiais metais turi pagaminti ir valstybei pristatyti produktų. Lietuvai nustatyta grūdų norma 8 milijonai pūdų (238.095 cent.). Mėsos Lietuva turinti pristatyti 245.000 tonų (1960 metais: 189.000 tonų), pieno — 1.250.000 tonų (1960 m. pristatyta 704.000 tonų).

SNIEČKUS VĖL PAREIŠKĖ "MEILĖ" RUSAMS

(E) Kalbėdamas centro komiteto plenumo Maskvoje, Sniečkus ir vėl

demonstratyviai deklaravo savo rusofiliskumą. Nėra tokios gyvenimo srities, kurioje lietuvių tauta negautų nesavanaudiškos pagalbos iš rusų ir kitų mūsų šalies tautų". O kitoje vietoje Sniečkus pareiškė: "Mūsų tauta iš savo istorinio patyrimo įsitikino, kad draugystė su didžiąja rusų tauta, su visomis Tarybų Sąjungos tautomis, yra gyvybiška jos gyvavimo ir klestėjimo sąlyga".

PASIKEITIMAI LIETUVOS SOV. VYRIAUSYBĖJE

(E) Aukščiausios tarybos prezidiumo įsaku Keaveras Kairys atleistas iš Lietuvos liaudies ūkio tarybos pirminko pareigų ir paskirtas Ministrų tarybos pirminko pirmuoju pavaduotoju.

Ikšiolinis pirmasis pavaduotojas Edvardas Ozarskis atleistas iš tų pareigų "dėl sveikatos būklės", kaip įsake pasakyta.

VĖL NAUJI "RINKIMAI" ŠI KARTĄ Į VIETINES TARYBAS

(E) Aukščiausiosios tarybos prezidiumo nutarimu yra paskirti nauji "rinkimai" Lietuvos rajonų, miestų, apylinkių ir gyvenviečių darbo žmonių deputatų tarybas". Jie įvyks sekmadienį kovo 5 d.

VĖL SIAUČIA KRASTE AGITATORIAI

(E) Ryšium su būsimais vietinių tarybų "rinkimais" kovo mėnesį visoje Lietuvoje pasklido daugybė agitatorių grupių ir atskirų agitatorių, kurie "rinkimų" proga skleidžia komunistinę propagandą. "Rinkimai" yra tik pretekstas agitatorių siuntinėti per butus, tikrinti žmonių nuotaikas ir pan.

VILNIAUS DUONOS AUTOMATAS — VIENINTELIS SOVIETŲ SĄJUNGOJE

(E) Vilniaus duonos ir makaronų kombinate pradėjo veikti naujas automatinio duonos paruošimo ir kepimo skyrius — vienintelis toks visoje Sovietų Sąjungoje. Numatyta automatizuoti ir kitus skyrius.

LIETUVOJE STATYS ANTRĄ CELULIOZĖS FABRIKĄ

(E) Vilniaus radijo žiniomis, Lietuvoje jau šiemet numatoma statyti naują — daug didesnę negu Klaipėdoje — celuliozės ir popierio kombinatą. Į visasąj. popierio ir celuliozės pramonės darbuotojų konferenciją Maskvoje buvo nuvykę ir 17 Lietuvos pramonės atstovų.

"MISKININKŲ MIESTELIS" TIES "KAUNO JŪRA"

(E) Ties "Kauno jūra" statomas "miskininkų miestelis": trijų aukštų centriniai rūmai ir daug pagelbinių pastatų bei gyvenamųjų namų.

čia įsikurs Dubravos miško tyrimo stotis ir vėliau iš Vilniaus atsikels Lietuvos miškų ūkio mokslinio tyrimo institutas.

FABRIKĖ DIRBA 54 VIDURINĖS MOKYKLOS MOKINIAI

(E) Kauno II-sios vidurinės mokyklos 54 mokiniai dirba "Silvos" fabrike ir čia mokosi mezgėjų, narstytojų, šaltkalvių, elektrikų ir teikintojų specialybių. Mokiniai (vyresniųjų klasių) sudaromos tokios sąlygos, kad jie apsispręstų iš viso mesti mokyklą ir pereiti visą laiką dirbti fabrike. Kita vertus, dalis darbininkų lanko vakarines vid. mokyklas ir nori vėliau studijuoti.

Nutarimas.

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis: į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybės šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdama pripažintą tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugpjūčio mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratineis pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskiriantį nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti tiek galima greičiau susauktas steigiamasis seimas, demokratinio būdu visuose gyventojų išrinktas.

Lietuvos Taryba pranešdama apie tai ...
vyriausybei, prašo pripažinti nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Vilniuje, vasario 16 d. 1918 m.

(Signatures)
D. J. ...
J. ...
S. ...
K. ...

SNIEČKUS DAVĖ ATASKAITĄ CHRUŠČIOVUI APIE LIETUVOS ŽEMĖS ŪKĮ

(E) Lietuvos komunistų partijos pirmojo sekretoriaus A. Sniečkaus kalba visąsąjunginėj kp centro komiteto plenumo pasižymėjo pirmoje eilėje — asmens kultu. Sniečkus garsiojoje kalboje minėjo Chruščiovą bent dvidešimt kartų! Tai jau visai panašus asmens kulto praktikavimas, kaip Stalino lai-

kais. Sniečkus tą "meną" su-pranta.

Sniečkus, kalbėdamas apie Lietuvos žemės ūkio vystymąsi, už visus "laimėjimus" gyrė Chruščiovą, už visas negeroves kaltino tai blogas oro sąlygas, tai vietinius darbuotojus, tik labai retais atvejais kaltę prisieimė pats Lkp centro komite-tas.

Paminėjęs, kad nuo 1955 metų Lietuvos žemės ūkiui buvusi duota atitinkanti kryptis (specializavimasis į mėsos ir pieno ūkį), pranešė, kad per tuos 5 metus vidutiniškai per metus padidėjo: mėsos gamyba 23 %, pieno gamyba 28 %. Valstybinės mėsos paruošos per tuos pačius metus padidėjusios nuo 54.000 tonų iki 189.000 to, o pieno paruošos nuo 286.000 iki 704.000 tonų. Galvijų skaičius pernai padidėjęs 17 %, karvių 12 %, kiaulių 24 %. 1961 metų sausio 1 d. kolchozuose ir sovchozuose šimtui hektarų žemės ūkio naudmenų vidurkis buvęs po 9 karves.

"ANTI-KOLŪKINĖ PROPAGANDA DARBO ŽMONIŲ TARPE"

Kaip žinoma, Lietuvos žemės ūkis beveik perdėm sukolchozintas ir susovchozintas. Bet pasirodo, kad žemės ūkyje dirbančiųjų tarpe iki paskutinių laikų dar pasireiškia "antikolūkinė propaganda". Sniečkus tai pripažino netiesioginiai tuo, socialistinio žemės ūkio vystymasis pastaraisiais metais "visiškai demaskavo darbo žmonių tarpe visą antikolūkinę propagandą apgaulingumą ir menkumą". Ir vėl Sniečkus malė savo seną giesmę apie žemės ūkio skurdą nepriklausomos Lietuvos laikais.

TRŪKUMAI

Bet tas pats Sniečkus toliau savo kalboje atidengia tiek žemės ūkio negerovių, kad paneigia savo ankstesnius tvirtinimus. Girdi, gyvulininkystėje geriau sektų, jei būtų likviduotas prieauglio, ypač paršelių kriti-

(nukelta į 3 pusl.)

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖ MININT

(atkelta iš 1 pusl.)

bei gen. Goltzo plėšikus. Tik vieni lenkai dėl Santarvės trukdymų teuzsiliko Lietuvos teritorijos okupacijoje.

NEPASTOVUMAS

M. Šleževičiaus ministrų kabinetas pagyveno iki kovo mėn. Susikirtus Šleževičiui su pulk. Glovackiu dėl Suvalkijos įvykių — atsistatidino. Tretytis Dovidaičio sudarytas teišsilaiiko tik tris savaites ir atsistatidina. Ketvirtasis iš eilės sudarytas koalicinis M. Šleževičiaus kabinetas iš visų partijų randa visuomenės pritarimą. Parkviečia ir užsienio A. Smetoną ir išrenka pirmuoju laikinuoju valstybės prezidentu. Sušauktas Steigiamasis Seimas praveda žemės reformos įstatymą, nutesia valstybės veikimo gaires ateičiai ir išrenka valst. prezidentu agr. Aleksandrą Stulginską. Karaliaus sostan gražinimo klausim-

mas galutinai palaidojamas. Valstybės veikimo aparatas įeina normaliais vėžes.

VĖL VERGIJON

Virš 20 metų Lietuva džiaugėsi laisvu gyvenimu, kurį drąsūs vyrai ir basi savanoriai parnešė. Per trumpą laiką suklestėjo ir išbujojo į laimingą gyvenimą. Maistas buvo pigus ir žendirbiui nereikėjo varpų skaičiuoti už darbdienius, nei eiti miestan 7 - 9 km. duonos pirkti. Kaip liūdna ir skaudu šandie žiūrėti į mūsų tėvynę vėl pavergtą maskolių, kur kenčia mūsų broliai ir sesutės išblaškyti po plačias komunistinio Sibiro taigas. Bet dar skaudžiau kad laisvajame pasaulyje gyvenantiečiai, priklausydami ar remdami šlikščiausiai melagingam komunistui.

Atsiminkime, kad nieko nėra pastovaus šiame pasaulyje, o tuo labai melu ir apgaude neilgai puošies. Ties laikas, kad vėl atgims, prisikels Lietuvos vals-

ATSISAUKIMAS Į LIETUVIŲ TAUTĄ

(atkelta iš 1 pusl.)

kieji pakalikai siekia sunaikinti lietuviškoje išivijoje pasipiešinimo komunistui ir Maskvai dvasią.

Broliai ir sesės lietuviai! Jei galima būtų pastatyti iš laisvojo pasaulio į Lietuvą tiltą, per kurį galėtume susisiekti laisvai su savo tauta, bet ne su Maskvos Lietuvai pirmestais komunistiniais prisilaužėliais, jei per toki tiltą į Lietuvą galėtų keliauti laisva mintis, laisvas žodis ir tiesa ir šviesa, mes visi kaip vienas prie to tilto statybos pasidėtumė. Bet kol tiltas yra statomas pagal komunistus iš anapus patiek-tus planus ir turi tarnauti tik jų tikslams, tai yra, mus tarp savęs kišinti, skleisti mūsų tarpe defetizmą ir griauti Lietuvos laisvinimo la bus, esame priversti smerkti panašius "tiltų" statytojus ir visus tuos, kurie prie tokios "statybos" darbo prisideda.

Tvirtai tikime ir žinome, kad pasaulio grumtynėse tarp laisvės ir komunistinės tironijos pergale bus laisvės pusėje. Galį Maskva žvanginti ginklais Afrikoje, Azijoje, Lo-

tybė: "Į naujus rytmečius įžengs, Graži laiminga ir laisva Tėvelių žemė — Lietuva!".

Iz. Deilydė

žemės kamuolio užkampuose. Tatal tynų Amerikoje ar kuriuose kituose neturi lemiančios reikšmės. Visų sprendimų raktas yra Vakarų Europos ir Jungtinių Amerikos Valstybių rankose. Vakarų Europa yra ryžtingai nusistatčiusi nekaptituoti prieš Maskvą, o naujasis JAV prezidentas John Fitzgerald Kennedys savo inauguracinėje kalboje prisiekė:

"Tegu žino kiekviena tauta, vistiek ar ji mums gero ar blogo linkėtu, kad mes mokėsime bet kurią kainą, pakelsime betkurinius sunkumus, sutiksime kęsti betkurinius nedateklus, remsime kiekvieną draugą, priešinsimės kiekvienam priešui, kad patikrintume laisvės išsaugojimą ir jos klestėjimą."

Šiuos atsakingiausios šandien pasaulyje valstybės vyro žodžius mes norime dėti pagrindan Lietuvos laisvinimo darbų išivijoje ir lygiai pagrindan mūsų sesių ir brolių išsilaisvinimo vilčių pavergtoje tėvynėje.

Kaip ilgai besitęstų naktis, rytas auš!

Susikaupę minime šviesią atmintį visų tų, kurie žuvo kovose dėl Lietuvos laisvės, visų tų, kurie kentėjo ar kenčia dėl jos kalėjimuose, sovietinėje tremtyje ar dar kaip kitaip dėl Lietuvos nukentėjo.

Reiškiame pagarbą visiems Lietuvams, kurie išgarsino ar garsina

Lietuvos ir lietuvių tautos vardą per mokslą, menus, per tiesos skelbimą, per tautinį apaštalavimą.

Aukštai vertiname Lietuvos Diplomatinės ir Konsularinės Tarnybos, Amerikos lietuvių Tarybos, Lietuvos Laisvės Komiteto, Pasaulio lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos ir JAV, Kanados, Europos, Pietų Amerikos, Australijos kraštų bendruom. valdybų, o taip pat visų kitų lietuviškų organizacijų bendradarbiavimą ir talką Lietuvos laisvinimo darbe, lėšų telkimą laisvinimo reikalams, tautinių ir kultūrinių darbų vykdymą, lietuvių stiprinimą ir jaunėnėse kartose išlaikymą.

Didžiai branginame visos lietuvių visuomenės organizuotą ir pavienį dėjimąsi į Lietuvos laisvinimo veiklą sugestijomis, darbu, lėšomis, bet ypač tai, kad ji išlaiko šviesias viltis, kurias perduoda savo vaikams ir vaikaičiams, kad verta gyventi ir kovoti dėl gėrio, dėl žmogaus teisių, dėl tautų teisių, dėl žmonijos šviesesnės ateities, dėl lietuvių tautos teisių, dėl Lietuvos nepriklausomybės, dėl jos ateities šviesaus idealo laisvėje.

Broliai ir sesės lietuviai, abiejose geležinės uždangos pusėse! Kova už Lietuvos laisvę bus vedama iki laimėjimo.

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Prezidiumas
1961 m. vasario mėnuo

"NEPRARASTI VILTIES, KAD RYTŲ EUROPOS TAUTOS VĒL BUS LAISVOS"

Naujas JAV prezidento Kennedy pareiškimas į tautą
(E) Pavergtosios tautos dideliu susidomėjimu seka dabartinę Vašingtono politikos raidą. Naujojo prezidento žodis į tautą sausio 30 d. gali pavergtą Rytų Europą bent kiek nuraminti. Kennedy pasakė:

"Kai mūsų dėmesys pirmoje eilėje nukreiptas į nekomunistinių pasaulį, niekad neturime prarasti vilties, kad Rytų Europos tautos galų gale susilauks laisvės ir gerbūvio."

Tai, nors tik žodžiai, bet jie turi svario, kai juos ištaria galiausiai pasaulio valstybės galva.

● Ir vėl Lietuvos gaminiai bus paženklinami bendru Sovietų Sąjungos kilmės ženklu. — 1961 metais Londone įvyks Sovietų Sąjungos gaminių paroda. Toje parodoje — po tam tikros atrankos — dalyvaus ir kai kurios Lietuvos įmonės. Ir vėl Lietuvos gaminiai bus rodomi bendru Sovietų Sąjungos ženklu, nuslepianči, kad tai yra Lietuvos gaminiai.

(E) Chruščiovas tikisi Ameriką gamyboje pavyti tik 1970 metais. Tai pareiškė jis savo kalboje Kieve, Ukrainoje. Ragino ukrainiečius daryti visas pastangas, kad gamybą didėtų. Kolchozų vedėjus, kurie priverstė kolchozininkus savo karves kolchozams perleisti, reikią nubausti. Taip pat vėl griežtai pasmerkė visus tuos pareigūnus, kurie blefuoja popieriniais plano išpildymais ir viršijimais. Ir juos reikią perduoti teismui.

(E) Olandai ruošiasi karo atvejui. DPA žiniomis, Olandijoje jau esą atspausdintos maisto kortelės tam atvejui, jei staiga kiltų karas ir būtų reikalinga produktus racionuoti.

(E) Švedai išrado naują ginklą prieš pavandeninius laivus. Tai pavandeninė raketa, kuri gali taikliai pasiekti kiekvieną besiantinantį pavandeninį laivą.

● (E) Afrika nori susipažinti su Pabaltijo tautų himnais. — Stockholm gautas užsakymas iš Elisabethville (Katangos provincija, Kongo valstybė), parūpinti Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnus plokštelėse.

AUSTRAI IŠKĖLĖ BYLĄ DĖL TURŲ LIETUVOJE

(E) Sovietų Sąjungai sutarim su Austrija buvo pasižadėjusi atlyginti austrams konfiskuotas nuosavybes, likusias prieš karą teritorijose, kurios dabar įeina į Sovietų Sąjungos ribas. Jau pereiną vasarą vyko derybos tarp Austrijos ir Sovietų Sąjungos tuo klausimu, bet jos baigėsi be rezultatų. Maskva patiekė Austrijai kontraskaitą: Sovietai reikalavo atlyginti jiems transporto išlaidas už austrų belaisvių grąžinimą iš Sovietų Sąjungos į Austriją. Austrai su tais reikalavimais nesutiko, taip derybos ir iširo. Dabar du austrai, kurie nebepretenzijos, iškėlė teismine bylą prieš Sovietų Sąjungą, reikalaudami 8 milijonų dolerių atlyginimą už turtus, jų paliktus prieškarinėje Lietuvoje ir sovietų perimtose Rytų Lenkijos srityse.

VĒL DARBININKŲ NERAMUMAI LENKIJOJE

(E) Myslovice (Aukšt. Silezijoje) įvyko darbininkų neramumai, kai keli darbininkai "draugiško teismo" buvo nubausti uždarbio siaurimu už tai, kad nesutiko stoti į pirmųjų brigadas ir prieš tokias brigadas agitavo. Kai teismas sprendimą pakeitė, sukilo salėje esantieji darbininkai ir ėmė protestuoti šūkiomis: "Tai stalininis sprendimas!" — "Sąlyti su komunistų partija" ir panašiai. Dalis darbininkų skverbėsi prie teismo stalo ir grasė teisėjams. Toje mašatyje buvo sudaužyti stalai ir kėdės. Policija po ilgų pastangų neramumus numalšino ir 10 darbininkų suėmė. Ryšium su darbininkų neramumais Nova Huta mieste-lyje prieš aštuonis mėnesius dabar patraukta atsakomybėn visa vietinė partijos vadovybė. Ji kaltinama neparodžiusi reikalingo budrumo prieš "liaudies priešus".

JAUNUOLIAMS NELEIDŽIA PASIRINKTI DARBĄ

(E) Čekoslovakijos jaunuoliai privalo imtis tokio darbo, kurį nurodo tam tikros įstaigos. Jei jaunuolis, dirguojamas į kolchozą, nesutinka ten eiti, negalirasti darbo ir pramonėje. Esą daug tokių jaunuolių, kurie, nenorėdami eiti į kaimą, pasidaro nuolatiniams bedarbiais.

ANKSČIAU MAISTO PRODUKTUS EKSPORTAVO, DABAR PATI IŠIVEŽA

(E) Vengrija anksčiau buvo skaitoma Europos grūdų aruodu, be to ir kitų maisto produktų eksportuodavo. Dabar tasai satelitinis kraštas priverstas grūdų įsivežti iš kitur, nes jų stinga gyventojams išmaitinti (Kaip anksčiau buvo pranešta, tam tikri maisto kiekiai į Vengriją siunčiami ir iš Lietuvos).

(E) "Washington Post" išidėjo savo nuolatinės bendradarbės Rasos Gustaitės reportažą apie Vašingtone akredituotus Lietuvos, Latvijos ir Estijos diplomatus atstovus. Paduoti ir jų atvaizdai.

(E) Vak. Vokietijoje gyvena lietuviai teisininkai pasveikino Kennedy jo išrinkimo proga į USA prezidentus, priminė jam apie komunizmo priespaudą pavergtoms tautoms, apie stiprinimą savo pocijų likusiam pasauliui paglemžti ir palinkėjo, kad prezidentas darytų visa, kad ne vien laisvosios tautos galėtų ir toliau džiaugtis savo laisve, bet kad ir Lietuva ir kiti pavergti kraštai galėtų išsilaisvinti iš raudonosios tiranijos.

Nors JAV valstybių rinkimai jau yra senokai pasibaigę, tačiau norisi ties jais bent trumpam apsisotiti. Šį kartą reikią pažiūrėti į piniginę rinkimų dalį.

Dar neera paskelbta ir vargu tiksliai bus kada nors apibūdintas 1960 m. rinkimų išlaidos, tačiau demokratų ir respublikonų partijos pareigūnai jau pranešė, jog praėjusių rinkimų kompanija buvusi brangiausia istorijoje. Nors valstybinis neteisings veiklos įstatymas draudžia vienai rinkiminės kompanijos organizacijai rinkimams išleisti daugiau 3 mil. dolerių, tačiau kiekvienas kandidatas gali turėti neribotą skaičių tokių organizacijų. Taigi toks įstatymas praktiškai nieko nebeišiskia. Iš kitos pusės, kiekvienas kandidatas nėra ipareigotas pasakyti, kiek jis pats išleidžia rinkiminei kompanijai, taigi nėra net įmanoma tiksliai apskaičiuoti rinkiminius kaštus.

Senato rinkimų komitetas, tikrinęs 1956 m. prezidento ir kongreso rinkimus, nusprendė, jog jie mažiausia kainavę virš 33 mil. dolerių. Tačiau ši suma buvo gerokai didesnė ir neoficialiai buvo tvirtinama, kad federaliniai rinkimai atsiėję apie 100 mil. dol., o atskirų valstybių ar apskrėčių — apie 150 mil. dolerių.

Šių metų rinkiminės išlaidos padidėjusios dėl daugelio dalykų: buvo duodama daugiau reklamos televizijoje ir per radijo, prezidentiniai kandidatai daugiau keliavo (vienos dienos kelionė į Aliaską vicepr. Nixonui kainavo apie 30,000 dol.), buvo gaminama daugiau rinkiminų ženklėlių (tik už juos abi partijos išleido apie 40,000,000 dol.), leidžiama daugiau rinkiminės literatūros ir kt.

Tačiau rinkimus laimėjusiai partijai padarytos išlaidos vienokioje ar kitokioje formoje sugrįš. Tačiau kaip su pralaimėjusia? Bet... juk loterijoje irgi nevisi žmonės laimi. O prezidentinės lenktynės taip yra panašios į arklių lenktynes... (Š.)

DAUGIAU KAIP PUSĖ BIUDŽETO SKIRIA KARINIAMS REIKALAMS

(E) Prieš perduodamas valdžią naujam prezidentui Kennedy, senasis prezidentas Eisenhoweris patiekė kongresui dar valstybės biudžetą naujiems metams. Pajamos numatyta 82,3 milijardai. Išlaidose — 80,8 milijardai dolerių. Pažymėtina, kad daugiau kaip pusė visų išlaidų, būtent 42,9 milijardai skiriami kariniams reikalams. Vien tik atominiams reikalams (tyrinėjimams ir gamybai) bus išleidžiama keliolikas milijardų dolerių. Atominių raketų reikalams skiriama 9,5 milijardai, iš kurių 7,5 vien tik kariniams reikalams. Milijardinės sumos numatytos ir skidimų į erdvę programai. Atomine energija varomų ir atominių ginklų aprūpintų pavandeninių laivų skaičius numatyta padidinti iš 5 iki 19. Milijardinės sumos skiriamos karinei bei ūkinei pagalbai užsienyje. Visoje JAV istorijoje dar nebuvo, kad ginklavimosi išlaidos taikos metu pasiektų tokį rekordinį laipsnį. Ginkluojasi, žinoma, ir Sovietų Sąjunga.

Senasis prezidentas Eisenhoweris atsivėliko su Amerikos visuomene pabrėždamas, kad Jungt. Amerikos valstybės, vis dėlto tebėra pati stipriausia valstybė pasaulyje. Apgailcstavo, kad nusiginklavimo reikalas apadarė jokios pažangos. Vis dėlto eikią ieškoti kelių, kad reikalai būtų išspręsti prie konferencijos stalo, o ne kantynių lauke. Visos pastangos turėtų būti nukreiptos į tai, kad pasaulyje dingtų baimė ir neapykanta. Reikią siekti teisingų sprendimų, kad žmonėms būtų sudarytos geresnės gyvenimo sąlygos.

Naujasis JAV užsienio reikalų ministeris Dean Rusk, pasisakydamas kongreso užs. reik. komisijoje, nūplytė salto vandens ant jų politikų, kurie pasiduoda greitų susitarimų su Sovietais iliuzijoms. Jis pakartojė savo ankstesnius tvirtinimus, kad višūnių konferencijos yra beprasmiš, jei jos nėra atitinkamų minis-

SNIEČKAUS ATASKAITA
(atkelta iš 2 pusl.)

mas, jei nebūtų didelių nuostolių realizuojant neįmėtusius gyvulių ir jauną prieauglį. 1960 metais kolchozai ir sovchozai pristatė 23 % žemesnės kondicijos gyvulių, jų tarpe 49 % galvijų. Kitaip tariant apie pusę visų pristatytų galvijų neatitiko sąlygoms, buvo per lengvi. Dar nesąs įveiktas atsilikimas gaminant kiaušinius ir paukštiena. "Paukščių auginama mažai ir jų dėslumas menkas".

Sunku su pašarais. "Dėl labai nepalankių meteorologinių sąlygų pernai paruošta mažai šiaudų, o šienas nuimtas menkos kokybės. Mažai turime ir pašarinių grūdų". Tik su kukurūzais išėję kiek geriau.

Cituodamas Chruščiovą, Sniečkus nusilenkęs pareiškė: "Mes esame teisingai kritikuojami už atsilikimą gaminant grūdus. Mūsų respublikoje dar menkas grūdinių kultūrų derlingumas... Todėl pastarais metais grūdų gamyba nors ir didėjo, bet 1959-60 metais vis dar buvo 18 % mažesnė vis dar septynmečio rodyklių numatyta lygi". Dėl blogų oro sąlygų (dar daugiau dėl sovietinės netvarkos. Red.) "žuvo dalis žiemkenčių". O jau po to Sniečkus atvirai pripažįsta: "1960 metais bendrasis grūdinių kultūrų derlius sumažėjo palyginti su 1959 metais, nors pagal sėjos darbų kokybę ir trąšų kiekį visiškai pagrįstai buvo galima laukti, kad grūdų gamyba žymiai padidės". Bet Sniečkus ir pats pripažįsta, kad būsią ne teisinga visą kaltę už nesėkmes laukininkystėje suversti tik nepalankiam orui. Pripažino ir organizacinius trūkumus, nors ir nepasakė, kad tie trūkumai glūdi kolchozinėje, sovietinėje sistemoje.

Kalbėdamas apie bulves, Sniečkus pranešė, kad 1960 metais jų

terijų ir žinovų rimtai paruoštos. Demonstratyvės konferencijos neturintios jokios prasmės. Reikią mėginti tartis diplomatiniais kanalais.

Prezidentas Kennedy, esamomis žiniomis, esąs nuomonės, kad viršūnių konferencija galėtų įvykti nebent po 6-8 mėnesių. Bet jei Chruščiovas kovo mėnesį atvyktų į Jungtinių Tautų sesiją New Yorke ir panorėtų su prezidentu susitikti, jis, Kennedy, natsisakytų pasimatyti, bet derybos galinčios vykti tik rimtai pasirošus. Iš kitos pusės visi tarptautiniai stebėtojai - komentatoriai sutaria, kad Chruščiovas nervinasi ir skuba kuo greičiau su Amerika tartis ir kiek galima susitarti. Jį spaudžia ir vidaus nesklandumai, jaučiama opozicija pačioje partijoje ir tebeveikianti įtampa santykiuose su Raud. Kinija. Visi pripažįsta, kad Maskvos-Pekino santykiai raudonajam pasauliui sudaro chronišką žaizdą.

● (E) San Salvadore perversmas. Sukilimas esąs nukreiptas prieš krautuinių kairiųjų išgalėjimą.

KUBOS LAIVAS SU CUKRUM

Į KLAIPEDĄ

(E) Neseniai vienas Kubos prekinis laivas atgabeno į Klaipėdos uostą 5.000 tonų cukraus. Iki Klaipėdos plaukė daugiau kaip mėnesį. Laive esąs tik vienas padėvėtas radijo aparatas, iš kurio įgula negalėjusi sužinoti nei apie padėtį Kuboje.

KĄ LENKŲ ŽURNALISTAS SOVIETŲ SĄJUNGOJE PASTEBĖJĖS

(E) Lenkų žurnalo "Przeglad Kulturalny" redaktorius, grįžęs iš kelionės po Sovietų Sąjungą, tarp kitko rašo, kad ten dabartyje nebetiek svarstoma, kas sutinka su marksizmu-leninizmu, bet kas sutinka su gyvenimo reikalavimais. Ideologija paliekanti vis daugiau nuosaliai.

buvę gauta tik po 96 centnerius iš hektaro. O kai prisiminė cukrinius runkelius, Chruščiovas jį pertraukė ir paklausė: "Koks Lietuvoje gaunamas cukrinių runkelių derlius?" Sniečkus atsiliepė: "1960 metais buvo 140 centnerių". Į tai Chruščiovas pastebėjo: "Mažoka".

Nepaisydamas pereinų metų apsvylymo Sniečkus vėl ėmė pranašauti didelę derliaus pažangą. Girdi, grūdų ir kitų žemės ūkio kultūrų derlingumas bei bendri derliai turį iki 1965 metų padidėti daugiau negu dvigubai. Turį padidėti pagal planą, bet ar padidės, parodys tik ateitis.

Pripažino Sniečkus ir žemės ūkio technikos stoką. Nepalankia traktorių ir kitų mašinų. Dar daug darbų atliekama rankomis. Trūksta įrengimų gyvulininkystės fermoms aprūpinti vandeniu, melžimui mechanizuoti ir kitų "nepaprastai reikalingų įrengimų". Lietuva nesanti aprūpinama Lietuvai pritaikytomis žemės ūkio mašinomis. Tuo tarpu kai kurių Lietuvos žemės ūkio mašinų fabrikų pajėgumas "metai iš metų nepakraunamas" Kodėl? Atsakymas gal glūdi dalinai ir tokie me Sniečkaus reikalavime: Respublikai reikią skirti daugiau metalo! Aišku, kaip fabrikai gamins, jei nėra pakankamai metalo.

IŠKELS DAR 90.000 KIEMŲ

Sniečkus laiko rimta kliūtį, kad vis dar yra daug vienkieminių. Pastaraisiais metais iš vienkieminių į gyvenvietes persikėlę 26.000 kiemų. 1961-65 metais numatoma perkelti dar 90.000 kiemų.

Skundėsi Sniečkus menku partinio darbo pasisekimu tarp kolchozininkų: "Dalyje kolūkių ir tarybinių ūkių partinės organizacijos dar negausios ir nedaug turi įtakos ūkinei veiklai".

ŠIŲ DIENŲ ĮVAIRUMAI J. A. VALSTYBĖSE

Amerikoje kiekvienų metų pabaigoje yra įprasta rinkti žymiausius, garsiausius ar populiariusius tu metų žmones veiklos srityse. Štai, Associated Press agentūros tarnautojai, dirbantieji spaudos, televizijos ir radijo srityje, sudarė sąrašą — labiausia dėmesį patraukusių asmenų 1960 metais.

Amerikos politikos gyvenime tokiu žmogumi išrinktas John Kennedy, tarptautinėje plotmėje — Chruščevas, religinėje — pop. Jonas XXIII, prekyboje ir pramonėje — George Romney (American Motors prez.), darbo plotmėje — Hames Hoffa, moksle — Verner von Braun, literatūroje — Allen Drury, pramoginėje plotmėje — Clark Gable, sporte — boksininkas Floyd Patterson.

Prez. Eisenhoweris ir naujai į prezidento postą išrinktas Kennedy švečių proga per "Laisvosios Europos" radiją 1960 m. gruodžio mėn. 27 d. pasiuntė sveikinimus komunistų vergijon esantiems R. Europos kraštams.

Kennedy šiame pasveikinime pasitenkino bendro pabūdžio mintimis ir palinkėjo tų tautų giliausio troškimo išpildymo, nevardinant kraštų atskirai. Bet prez. Eisenhoweris čia sumanė vardinai pavergtąsias tautas ir į tokių tarpą įrikiavo tik 5: čekoslovakiją, Vengriją, Lenkiją, Bulgariją ir Rumaniją. Kaip manome, čia buvo nutylėti Pabaltijo ir kai kurie kiti pavergtieji kraštai.

Yra teigiama, kad čia "meškos patašnavimą" atliko "Laisvosios Europos" radijo vadovybė, kuri stūnčia transliacijas į 5 anksčiau minėtus kraštus, tad ji paprašiusi "specialaus" pasveikinimo tik toms šalims. Liūdna, jog senasis prezidentas pasidavė keistai "Laisvosios Europos" vadovybės politikai, kurią ji jau varo eilę metų.

Šiuo metu yra kalbama apie Amerikos dolerio pavojų. Šis pavojus

yra surištas su Amerikos aukso atsargų suliesėjimu.

Anksčiau Amerikoje yra buvę apie 400 aukso kasyklų, tačiau karo metu dauguma iš jų buvo uždarytos. O jų mašinos parduotos rusams. Šiame pardavimo žygyje svarbiausiu asmeniu buvo Harry Dexter White, kuris vėliau buvo susektas tarnaujįs Maskvai.

Nors karo metu buvo nukaltas šūkis, jog "kulkių iš aukso nepagaminsi", tačiau be aukso ir dolerių, kaip matome, karo laimėjimas sunkiai yra įmanomas. Tą sovietai jau seniai žinojo, todėl ir pasiskubino nupirkti amerikiečių aukso kasyklų mašinas.

Kur yra didžiausia žinomas laisvė jeigu ne Amerikoje. Žinoma ir sovietai apie ją pasigardžiuodami kalba, tačiau tai kalbomis ir pasilieka. Neseniai vyr. New Yorko teismo prokuroras Louis Leffkowitz norėjo uždrausti Nicolo Darvo knygą "Kaip aš uždirbau 2 milijonus dolerių akcijų rinkoje". Jis rėmėsi įstatymu, kuris neleidžia skleisti klaidinančias informacijas apie kapitalo investavimą. Leffkowitz žinovai nusprendė, jog Darvas daugiausia galėjo uždirbti tik 260.000 dol.

Tačiau tai tebuvo tik viena medalo pusė. Bet New Yorko valstybės aukšt. teismo teisėjas Henry Epstein patiškinio, jog ta knyga būvusi tik autobiografinis leidinys, o ne finansinių patarimų knyga. Todėl vyr. prokuroras pažeidęs spaudos laisvę, bandydamas uždrausti šią knygą.

Vadovaujantis spaudos laisvės dėsniais, anksčiau minėtos knygos leidykla "American Research Council" patraukė teisman valstybės prokurorą, norint išgauti pripažinimą, jog buvo nusižengta konstitucijai. Jeigu bus gautas toks sprendimas, leidykla iškels vyr. prokurorui civilinį ieškinį.

Pasaulio Lietuviai

Australijos lietuvių žinios

Lietuvių kultūrinė veikla išsišakojusi. Melburne abiejose savaitgalio mokyklose ir lituanistiniuose kursuose esą apie 160 mokinių, Geelonge 46 mokiniai, Bankstovne 50, Sydnėjaus centre 20, Canberroje 10 ir Adelaidėje 55. Lietuvių studentų Australijoje skaičius siekia apie 130. Baigusiu Australijos universitetus yra 52.

Australijos lietuviai gražiai pasireiškia ir įvairiomis meno šakomis: chorais, vaidinimais, dailės parodomis ir kt.

(E) Australijos Lietuvii Krašto tarybos suvažiavimo metu (apie kurį jau pranešėm) paaikšėjo ir daugiau įdomių Australijos lietuvių gyvenimo, reiškinii. Krašte esą ne 10.000 lietuvių, kaip įprasta skaičiuoti, bet tik apie 8.000. Didelis skaičius išėjęs dėl to, kad buvo prisikaityti ir Lietuvos piliečiai - nelietuviai. Be to, tam tikras skaičius lietuvių iš Australijos persikėlė į JAV ir kitur. Krašto valdybos duomenimis lietuvių esą: Sydnėje 300, Perthėje ir V. Australijoje 400. Mažesni lietuvių skaičiai esą pasiskirstę dar kitose apygardose.

Australijos lietuvių bendruomenė dabar sudaro 14 apylinkii ir 2 seniūnijas. Bendruomeninius lietuvių namus turinčios Adelaidės, Geelongo, Bankstovno, Melburno ir Sydnėjaus apylinkės. Namų bendra vertė siekia per 50.000 a. sv., neskaitytą Adelaidės ir Melburno Caritas vardu įsigytųjų parapiinių patalpų. Sydnėje yra nuosavos lietuviškos kapinės. Skautai turi savo nuosavą būstinę.

ITALIJA

● Pamaldos už tylinčią Bažnyčią jau kelinti metai Romoje ruošiamos šv. Petronijaus bazilikoje. Šiemet tos pamaldos bus skirtos už Pabalatijo valstybes ir Lenkiją. Šv. Mišias celebravo ir pamokslą pasakė prel. Tulaba. Lietuviškas giesmes giedodjo šv. Kazimiero kolegijos choras.

● Kun. V. Minkevičius, Italijos LB Krašto V-bos pirm., buvo pakviestas į Irano karaliaus garbei suruoštą priėmimą Excelsior viešbutė Romoje. Tai proga Persijos am-

basadorius prie šventojo Sosto Mohamed Saed Maraghei išreiškė savo ir persų tautos vardu simpatijas kenčiančiai Lietuvai.

● Aldona Gražina Ambraziejūtė gruodžio 4 d. šv. Onos bažnyčioje Vatikane susituokė su žymiu italų kino-televizijos artistu Billi.

● Panevėžietė senutė Škultinienė, 86 m., Italijos Rivieroje San Marino gyvena jau 50 metų. Ją aplankė iš Lenkijos atvykęs jos brolis kun. Jonas Borodzičius, 81 m.

● Karo Invalidas Ant. Rapalavičius gyvena Dorodossola mieste. Italijos LB Krašto Valdybos rūpesčiu jam suteikta Italijos pilietybė ir pensija. Jis gyvena su žmona Alicija ir augina dukrelę.

● Airijos Ambasados prie šv. Sosto pirmasis sekretorius Sean O'Heidein yra paskirtas gen. konsulu Čikagoje. Jis pareiškė noro palankinti santykius su lietuviams ir Amerikoje.

● Italų spauda pastaruoju metu dažnai rašo apie sovietinį kolonializmą ir visada ta proga prisimena taip pat pavergtą Lietuvą.

ANGLIJA

● Liet. Namų B-Vė lapkričio 27 d. turėjo sumokėti £ 13.500 skolas. Buvo sumokėtos tik užtraukus trumpalakę £ 3.805. Šeši mėnesiai prabėgę greitai. B-vės vadovybė tikisi per tą laiką dalį turto likviduoti ir skolas išlygtinti.

DIDŽ. BRITANIJOS LIETUVIŲ SAJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

(E) 14-sis Didž. Britanijos Lietuvos Sąjungos metinis suvažiavimas įvyko Londone sausio 21-22 dienomis. Sąjunga turi 25 skyrius. Suvažiavime buvo atstovaujami 19 skyrių su 452 nariais. Taigi, ne visi nariai buvo atstovaujami ir, be to, ne visi Anglijos lietuviai priklauso organizacijai. Kaip visuose kraštuose, taip ir čia dalis stovi nušaliari, palikdami visą darbą dirbti turintiems idealizmo tautiečiams.

DBLS-gos naujuoju pirmininku išrinktas žinomas visuomenininkas inž. J. Vilčinkas, kuris jau anksčiau yra buvęs pirmininku, o kitais valdybos nariais išrinktas Stp. Nenortas, J. Bendorius, J. Lūža, A. Pranskūnas, V. Strimas ir Z. Jūras. Lietuvių Namų bendrovės pirmininku liko ir toliau Stp. Nenortas.

Suvažiavimas, išklašęs J. Vilčinko pranešimą apie padėtį Lietuvoje, nutarė pasiųsti padėką britų užsienio reikalų ministeriui už tai, kad jis tarptautiniame forume pasisakė prieš sovietinį kolonializmą Lietuvoje. Suvažiavimas baigtas pasiryžimu ir toliau veikti lietuvių išlaikymo ir Lietuvos laisvinimo fronte.

Dar pažymėtina, kad bendruomenė pasiryžusi didesnį dėmesį kreipti į lietuviškąjį jaunimą, siekiant jame išlaikyti lietuvių ir įjungiant jį į bendrą visuomeninį darbą.

VOKIETIJA

● Pasikeitus "Free Europe" radijo vadovybei Miunchene (pasikeitimai įvyko dėl nesutarimų su radijo redaktorais ir su centru Amerikoje), Bavarijos krašto vyriausybė numato tartis su Fed. Vokietijos vyriausybe dėl tolimesnio tos radijo stoties veikimo. Radijo "Free Europe" darbuotojams daromi priekaištai, kad jie savo transliacijose pasisaką prieš Vokietiją.

● Kalėdų Eglutė Vasario 16 Gimnazijoje buvo ir šiemet suruošta gruodžio 10 d. Ją ruošė trijų organizacijų vadovai: ateitininkų, skautų ir evangelikų jaunimo ratello. Po sveikinimo kalbų bei perskaičius eilėraščius lietuvių ir vokiečių kalba, piano ir fleita išpildyti muzikos dalykėliai. Vasario 16 gimnazijos choras, paruostas ir dirguojamas muzikos mokytojo Kazio Mtgabo, pagiedodavo penktas Kalėdų giesmes. Komisijos vardu mokyt. Skerys padėkojo prisidėjusiems prie programos išpildymo, kalbėtojams ir visiems svečiams už atsilankymą, palinkėdamas taip pat džiaugsmingų ir palaimintų Kalėdų švenčių bei laimingų Naujų Metų. Po to rengimo komisija išdalino mokiniams, studentams ir mokytojams Kalėdų senelio nakties metu po eglute pakiltas gausias dovanėles. Kiekvienas gavo didelį maišelį visokių skanėstų.

Po programos svečiai ir mokiniai prie gardžiai paruoštų užkandžių praleido dar valandą gerą nuotakoj gimnazijos valgykloje. Mokiniai-ės dar padainavo lietuviškų liaudies dainų.

Žurnalistas p. Karbiner aprašė eglutę "Maahelmer Morgen". To laikraščio tiražas iš 300.000 egzempliorių. Tai išpopuliarino iš naujo ne tik lietuvių tautos vardą, bet ir Vasario 16 gimnaziją.

Tėvai, atverkite savo jauniesiems vartus į pasakų karalystę, nupirkdami jiems Sonės Tomarienės pasakų knygą

SAULĖS VESTUVĖS

Recenzentų nuomonės apie tą knygą:

"Perskaičiau tą gražiai išleistąją 125 p. knygutę tikrai grožėdamasis bei gerėdamasis. Pasigėrime autorės sugebėjimu pasakoti gvyai ir vaizdingai, gražia lietuvių kalba... Vaidučiai, mažieji ir didelieji, negalės atsigėrėti."

Kan Mykolas Vaitkus
"Draugas" 1957-VII-20

"Knygos auklėjimąją vertę pakelia dar ir ta aplinkybė, kad gyvenimas pavaizduotas šviesiomis spalvomis. Gausu humoro. Labai apstu dialogų... Knygelės išvaizda patraukli, išpuošta Vlados Stančkaitės iliustracijomis. Dėl gražaus pasakojimo tai labai vertinga parama tėvams."

A. Šimaitienė

"Motėris", 1957 m. Nr. 2

Knygos kaina 2 dol.
Vytauto Alanto įdomiausias romanas

JAU 22 "LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS" TOMAI

(E) Bostone leidžiamos "Lietuvių Enciklopedijos" nesenai išėjo jau 22-asis tomas, redaguotas J. Girniaus. Tame tome liečiamos raidės "Pareiškimas - Pinay". Ir šiame tome kaip ir kituose, daug įdomios medžiagos iš Lietuvos ir lietuvių gyvenimo abipus geležinės uždaugos. Sekantį tomą redaguoja dr. J. Puzinas. Šitas tomas apims raides "P1-Rh".

TARP DVIEJŲ GYVENIMŲ

Stipria intriga, ryškiais charakteriais, patriotine idėja — planingai atkeršyti lietuvių skriaudėjams bolševikams — patraukia kiekvieno lietuvių širdį. Tai yra šauniausia lietuvių rašytojo giesmė apie didvyrišką Lietuvos garbės gynėjų partizanų ir partizanų žygius.

462 psl. Kaina 4.50 dol.
Išleido Liet. Knygos Klubas.

● Sibiro lietuvių maldaknygė išleista vokiškai. Išversta kapucinų tėvu Arkangelo ir Alfonso Bernatono.

JAUNIMO LITERATŪROS PREMIJOS

(E) Jaunimo literatūros konkurso komisija, pirmininkaujama dr. H. Lukoševičiaus, paskyrė dvi premijas po 150 dolerių: Liudai Germanionei - širmulytei už nevelę "Prizmė" ir Daliai Kolbaitel už poezijos kūrinių "Netarti žodžiai". Konkurso ruošė Akademinis Skautų Sąjūdis.

Ar jau perskaitė P. Keslūno romaną?

TARP ŽALSŲ PALAPINIŲ

Dr. A. Baltinis savo recenzijoje apie šį romaną taip rašo: P. Keslūno romanas "Tarp žalsų palapinių" gražiai iškelia tą pasiaukojimo didumą, kurį beviltiškai kovojo dėl tautos laisvės parodė Lietuvos partizanas, tą idealizmą, kuriuo degė mūsų jaunimas, liedamas kraują dėl savo žemės, tuos didžiuosius nuostolius, kuriuos mums reikėjo pakelti dviejų okupacijų replėse. Todėl šį romaną skaitome su malonumu ir dideliu susidomėjimu. Ypač romane minimi žygiai žavės jaunimą ir kels jo dvasią. Šis romanas, atskleidžias mūsų heroiški tragiškus epizodus, yra šviesus spindulys tremties idealizmo ugdyme.

296 psl. Kaina 3 dol.

● L. Dambriūno LIETUVIŲ KALBOS VEIKSMAŽODŽIŲ ASPEKTAI jau išėjo iš spaudos. Tai darbas už kurį 1959 buvo paskirta Aidų mokslinė premija. Knyga 110 psl. Išleido Lietuvos Enciklopedijos leidykla Bostone. Kaina 4 dol.

● Lietuvių Dienos, Nr. 1, 1961 m. sasio mėn. Lietuvių ir anglų kalbomis lietuvių kultūros ir visuomenės gyvenimo žurnalas. Numerio 65c. pren. metams \$ 5. Adr.: 4364 Sunset Blvd., Hollywood 29, Calif.

Šio numerio bendradarbių tarpe matome prof. M. Biržiską, dr. P. V. Rauliaitį, dr. V. Juodeiką, dr. D. Krivicką, dr. V. Vardį, muziką V. Jakubėną, rašytoją Nelę Mazalaite, debiutuojantį talentingą poetą A. Radzių. L. Valiuką ir kt. Trys daktarai — Juodeika, Krivickas ir Vardys giliai, plačiai ir įdomiai diskutuoja eilę lietuviškųjų reikalų, mai pasisako septyni "Draugo" rotarp kurių paliečia ir Lietuvos vadavimo veiksmus. Literatūros klausimano konkurso laimetojai, menų puslapiuose reprezentuojama kelatas mātų vyrėniosios kartos dailininkų, kad žmuidzinavičius, šklerius, šimomis ir kt. Daug aktualii nuotraukų iš viso laisvojo pasaulio lietuvių gyvenimo.

KAIP AŽUOLS DRŪTS PRIE NEMUNĖLIO

Dr. MARTYNUI ANYSUI 65 METAI

KIEKVIENAS tautietis yra kums labai brangus, tuo labiau, kad jis žodžiais ir darbais teigiamai pasireiškia savo tautoje ir kitų tautų tarpe. Tauta, kuri sugeba savo tautiečius įvertinti ir savo tautai nusipelniusius atatinkamai pagerbti, yra gyva tauta.

1960 m. lapkričio 11 d. Martyno dieną, per 100 svečių ir 15 garbės svečių susirinko šv. Jono salėje, Toronee, pagerbti visuomenininką ir kultūrininką Dr. Martyną Anysą, jo 65 metų amžiaus sukakties proga.

Tebūnie leista ir gerbiamas skaitytojus supažinti su Dr. M. Anyso gyvenimo datomis bei jo darbais.

Dr. M. Anyzas yra gimęs 1895 m. lapkričio 5 d. Kintuose, Šilutės apskrityje. Vos sulaukęs 19 metų amžiaus, 1914 m. rudenį buvo paimtas į vokiečių karo laivyną ir jame išbuvo ligi pirmojo karo pabaigos. Dalyvavo kaip artilerijos specialistas dideliame Skagerako (Jutlando) jūros mūšyje 1916 m. ir paskutinius dvejus metus praleido Pabaltijo ir Suomijos vandenyse ir dalyvavo Baltijos salų pėmime ir Suomijos išlaisvinime nuo bolševikų.

Jau 1919 m. stojo jis Prūsų Lietuvių Balso redakcijon Klai-pėdoje. Joje išbuvo iki 1920 m. pabaigos, kai gavo kvietimą stoti Lietuvos Pasiuntinybės tar-

nybon Berlyne. Ten dirbo kaip konsulinio skyriaus sekretorius, nuo 1927 m. kaip pasiuntinybės attache. 1929 m. jis buvo paskirtas vice konsulu Hamburgėje ir dvejus metus vėliau konsulu. Lietuvos vyriausybei pagaidaujant M. A. 1934 m. stojo Klai-pėdos krašto gubernatūron patarėju. 1935 m. buvo Klai-pėdos krašto direktorijos narys. Grįžęs Gubernatūron joje išbuvo iki 1939 m. kovo mėnesio 22 d. įvykių.

Būdamas Berlyne Anysas šalia savo tiesioginių pareigų studijavo teisės ir valstybinius mokslus ir 1933 m. Hamburgo univērsitete gavo teisės daktaro laipsnį (Dr. juris).

Disertacijai jis pasirinko tarp tautinės teisės temą: "Der Lit-tausche - Polnische Streit um das Wilmagebiet ir tt.", kuriame veikale jis išvedžiojo, kad Vilnius ir jo kraštas teisiškai priklauso Lietuvai, lenkai jį neteisėtai savinasi ir kad Aliantai, priskirdami Vilnių ir jo kraštą Lenkijai, sunkiai pažeidė pripažintus tarptautinės teisės dėsnius. Disertaciją priėmė ir su jos išvedžiojimais sutiko žymusis tarptautinės teisės žinovas prof. dr. Laun, Hamburgėje.

1934 m. Dr. M. A. parašė "Klai-pėdos Krašto konvencija ir statutas, einant Nuolatinio Tarptautinio Teismo 1932 m. rugp. 11 d. sprendimu". Šis vei-

kalas buvo atspausdintas 1935 m.

Klai-pėdos Krašte dr. Anysas buvo įvairių ekonominių organizacijų valdybos arba priežiūros tarybos narys arba pirmininkas, pav. Žuvies B-vės, Klai-pėdoje, Miško Importo Bendrovės, Tautinio Banko Klai-pėdoje. Nuo 1936 m. dr. A. dėstė kaip docentas Klai-pėdos Prekybos Institute tarptautinę privatinę teisę. Po 1939 m. įvykių Prekybos Institutas buvo perkeltas į Šiaulius ir 1941 m. rusų okupantų likviduotas.

Be kai kurių karinių ordinų, jų tarpe du iš Suomijos, dr. A. yra Lietuvos Nepriklausomybės, Gedimino ir Latvių Trijų žvaigždžių ordinų kavaliarius.

Kanadoje, nors neįprastas darbas dėl kasdienės duonos dr. M. Anyso slėgė nemažiau, kaip kitus to pačio likimo tautiečius, tačiau jo nebudamas visada rado laiko visuomeniniams reikalams. Jau 1953 metais įsijungė į Lietuvos Generalinio Konsulo Vytauto Gylio pastangomis įsteigtą Baltų Federaciją Kanadoje. Sekančiais metais buvo jos vicepirmininkas ir 1954 m. pirmininkas. Pabaltiečiams pagaidaujant, dr. M. A. paruošė Pabaltijo Federacijos valstybių konstitucijos projektą. Tai yra vienintelis tos rūšies veikalas, kuris konkrečiai numato, kaip tokia konfederacija turėtų atrodyti, lietuviams, latviams ir estams susijungus. Už jo nuopelnus 1959 m. Baltų Federacija jį išrinko garbės pirmininku.

Išeinant iš MLR Sąjūdžio pagaidavimo susipažinti su Mažosios Lietuvos praeitimi, dr. Anyzas trijų metų laikotarpyje kruopščiai paruošė moksliską veikalą: "Prūtėnų — senprūsiškių — giminių kovos su Vokiečių riterių ordinu nuo 1230 ligi 1283 m., smulkiai aptariant šitų giminių kilmę, jų gyvenamąsias sritis, ilgametines kovas už savo laisvę bei įsitikinimus, jų pavergimą, prūtėnišką giminių kalbą ir lietuvišką giminių prūtėnų kraštuose apgyventas vietas". Veikalas numatomas kitais metais Čikagoje atspausdinta.

1960 metais yra pabaigtas ir spaudai ruošiamas veikalas: "Žymios Lietuvos Moterys mitologijoje". Motyvai yra paimti iš įvairių pasaulinių literatūrų: lietuvių, lenkų, vokiečių ir rusų. Šituose veikaluose, daugumoje svetimtaučiių rašytuose, kalbama apie žymias lietuves moteris. Medžiaga tam buvo las bus atspausdintas šiais m. las bus atspausdintas šiais m.

Pabaigimo laukia monografija: "Vytautas-Aleksandras, didysis Lietuvos Kunigaikštis, jo gyvenimas, kovos dėl tėviško paveldėjimo, pasisiekimai ir apsiylimai". Pabaigti sutrukdė Dr. Anyso viršminėtas veikalas apie Prūtėnų gimines. Šis veikalas bus išsamiausias, kas iki šiol apie tą didįjį valdovą yra parašyta.

Dar Vokietijoje būnant, Dr. Anyzas parašė veikalą: "Kova

dėl Klai-pėdos". Būdamas beveik 5 metus augsiose pareigose Klai-pėdos krašto valdyme, autorius čia sužymi visus teigiamus ir neigiamus apsirėiškimus Klai-pėdos krašto politikoje. Tuo pačiu laiku buvo parašytas veikalas vokiečių kalba: "So war Hitler und sein System". Veikalas svarbus tuo, jog čia yra smulkiai aptarti visi Trečiojo Reicho valdovų žygiai išagalėti Klai-pėdos krašto gyventojų tarpe ir šachuoti kiekvieną vyriausybės žygį.

Dr. A. yra Mažosios Lietuvos Rezistencijos Sąjungos (MLRS) vicepirmininkas. Kaip, žinoma, mažlietuvių yra VLIKo nariai. Sąryžij su tuo dr. A. yra Tautos Fondo Kanados skyriaus valdybos narys ir ne kartą yra pasireiškęs spaudoje Tautos Fondo reikalui.

Toliau dr. A. dalyvauja ABN (Antikomunistiniame Bloke), kuriame yra susijungusios visos Rytų Europos bolševikų pavergtos tautos. Jis toje organizacijoje yra prezidiumo narys ir joje aktyviai pasireiškia plunksna.

Dr. M. Anyzas pakartotinai išrinktas į Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto tarybą. Be minėtų organizacijų jis dalyvavo arba dalyvauja keliose kitose organizacijose kaip Kultūros Fonde, lietuvių skautų rėmime ir vadovauja būreliui Vasario 16 gimnazijai remti.

Šiam lietuviškam Ažuolui prie Nemunėlio linkime dar ilgai žaliuoti mūsų tarpe.

Šekmadienio Dimeiai

NAUJI SOVIETŲ METODAI KOVOJE PRIEŠ TIKĖJIMĄ

AR DAUG LIETUVOJE BEDIEVIŲ?

Šis klausimas, be abejo, domina kiekvieną lietuvių, kuris, ilgesnį laiką negyvenęs Lietuvoje, dabar išgirsta panašius bolševikų teigimus. Savaiame suprantama, vienu straipsneliu to neišpasakosi. Ir iš viso, tai sudėtingas klausimas.

Bolševikų konstitucijos straipsnis, kuriame sakoma, kad bažnyčia atskirta nuo valstybės, panaudojamas taip, kad kalbėti prieš bažnyčią gali kas nori, kaip nori ir kiek nori, bet jokiū būdu ne už bažnyčią. Visi tarnautojai, vadovaujantieji darbuotojai, inteligentai privalo kalbėti antireligingai. Visos bažnytinės apeigos, šventės, laikomos prietarais, ir daroma šitokia išvada: koks gi tu mokytojas, jei pats tiki į Dievą? Juk tada pats griauini Darvino teoriją apie žmogaus kilmę. Koks gi tu gydytojas, jeigu tiki? Vadinasi, nepasitiki vaistais, fiziniu požūriu į ligą. Tokie žmonės gali tik šluoti gatvę. O to nenorint, turi tvirtinti, kad Dievo nesą, kad žmogus tikrai beždžionės proanūkis. Štai tokios rūšies "bedieviai" yra beveik visi mokytojai, gydytojai, agronomai ir panašiai.

KEIČIAMA TAKTIKA

Pastaraisiais metais bedievinimo taktika truputį pasikeitė. Dabar visas tas darbas pavestas vietiniams bolševikėliams. Intrigos ir taip vadinama kritika organizuojama vietoje. Fabrikuose, mokyklose ir net kolchozuose. Darbininkai vienas su kitu kiršinami, provokuojami, skatinami skystis, sekti vienas kitą. O tokios aplinkybės verčia slėpti savo darbą ir net jusimus. Ir štai šitu bolševikai pasigirti gali. Daug yra pasisakančių, kad Dievu netiki. Bet tai tik iš pirmo žvilgsnio. O iš tikrųjų? Dvasiškiečiai konstatuoja, kad bažnyčių lankymas bei religinių pareigų atlikimas nedaug sumažėjo. Kaip visa tai suprasti?

IŠGUDRĖJO IR TIKINTIEJI

Aš manau, kad paslapties neišduosiu, nes tą bolševikai ir patys jaučia: į bažnyčią atlikti religinių pareigų bei išklaustyti pamaldų važiuoja ten, kur niekas nepažiūsta. Alytaus bažnyčioje rasi ir gydytoja iš Kedainių, ir mokytoją iš Šakių ir agronomą ar studentą iš Anykščių. Konkretūs pavyzdžiai pasiūkusių Lietuvoje, žinoma, neleistini patiekti. Galiu suminėti tik save. Keletą metų aiškinau žemaičių komjaunuoliams "nesugriaunamą" materialistinę pasaulėžiūrą tiesą Raseiniuose, gi pats, susirades reikalą, nuvažiuodavau į Kauną ir bažnyčioje atlikdavau išpažintį. O Kaune, prisiklausęs panašių "išnimčių", nuvažiuodavau Marijai pasimelsti jos gimimo dieną į Šiluvą... Ir taip daro daugelis, kurie nenori išeiti į gatvę iš

darbo ar geriau apmokamų pareigų.

Aišku savaime, būtų neprotinga galvoti, kad per penkiolika metų komunistai nieko neuveikė. Atšalimas bažnyčiai pastebimas. Bet tikrųjų bedievių skaičius auga ne taip jau greitai, kaip to norėtų bolševikai, o ir pas tokius pasąmonėje slypi tikėjimo jausmas; bėdų prispausti, ir jie šaukiasi Dievo pagalbos.

BANDO PASISAVINTI RELIGINES ŠVENTES

Prie naujaisiu metodų kovai prieš tikėjimą priklauso ir sovietų pastangos pakeisti didžiųjų katalikiškų - krikščioniškų

Visa vyriausybė iš Vilniaus suvažiuo. Linksminosi! Paparčio žiedo ieškojo! Pagaliau, surado, kad Jurbarko vykdomojo komiteto pirmininkas yra Jonas. Tada jį kilnojo, plojo, šaukė "ura". Aišku, jau kad Joninės, tai ir Jonas. Nežiūrint, kad vardinių šventimas yra religinio pobūdžio "prietaras". Tai polemiskai "įrodyta" paties ekskunigo Ragauskos.

ŠVENTĖS PAGAL ĮSAKYMĄ

Bet ką tie įrodymai! Neseniai iki pamėlynuojant buvo įrodinėjama, kad visos religinės šventės buvo įvestos kunigų, siekiant sutraukti į bažnyčią kuo daugiau žmonių ir kad šie atitinkamai sunėštų daugiau pinigų. Iš tikro gi čia yra tik laiko gaidinimas. Gi dabar giriamas, kad tai graži lietuviška tradicija, tik esą tai neturį būti religinio pobūdžio. Kaime švęsti Sekminės, t. y. "piemenėlių šventę", pradėta beveik pagal įsakymą visuose kolchozuose. Kad ir labiausiai nuskurę kolchozai, iš-

Išdidžiai gyvuoja tikėjimas ir po žiauraus komunistinio persekiojimo sniegine letena

švenčių prasmę. Jau pradėdami savo programą Lietuvoje bolševikai aiškino, kad religinės šventės, girdi, krikščionių pasisavintos dar iš pagonių laikų. Velykos — tai egiptiečių švęsta šventė, pažyminti pavasarį. Kalėdos — tai rudens šventė. Porą metų prieš tai jie surado, kad kai kurios šventės turi tikrai pagonišką charakterį. Pavyzdžiui, Šekminės. Juk tai "piemenėlių šventė". Arba Joninės. Jos anksčiau buvo švenčiamos, kada dieva pati ilgiausia, o naktis trumpiausia. Tada baigiasi pavasaris. Ir pernai Lietuvoje jau ketvirtą kartą švente piemenėlių šventė". Pradžioje nedrąsiai. Pasigirdo net keletas priekaištų iš pačių ideologijos darbuotojų. Bet kitais metais jau drąsiau. Šalia "piemenėlių šventės" atšvęstos Joninės, nors tom ir nesuranda pagoniško pavadinimo. Pasigirdo teiginys, jog margučius lietuviai dažė dar prieš Mindaugą. Reiškia, "pavasario šventę" galima švęsti! Tik tarybiškai!

Masinis margučių ritinėjimas po to antireliginė paskaita apie Katalikų Bažnyčios reakcingumą. Ir jau pernai Kaune buvo galima matyti pirmimui išstatytą margučių, kurie anksčiau bolševikams atrodydavo kaip muzulmonams kiaulė.

Joninės pernai buvo atšvęstos Rambyno kalne — pompastiškai.

ko ganantiems karves vyrams bei milžėjoms jas papuošti. Sukviečia visus dirbančius prie gyvulių. Pirmininkas išarožia poros valandų kalbą, kad tai senoji tradicinė "piemenėlių šventė", kad ją buvo pasisavinusi Bažnyčia, o dabar ji švenčiama vėl tokia, kokia buvo žiloje senovėje. Atseit, net ir šventes tarybinė valdžia išvada iš Bažnyčios priešpaudos! Toliau čia pat išaiškinama Amerikos prisivijimo reikšmė, tuo reikalu būtinumas pakelti pieno primelžimo rodiklius, pagaliau sultingų pašarų įtaka į pieno riebumą bei kitos gana rimtos temos. Po to, net kaip premijuoją.

NUKALBĖJO KAIP MELŽĖJA

Tiesa, oficialioji daly, didesnio efekto sumetimais, nepamiršta kaip iš melžėjų paruošti kalbai. Rimtesnės to vengia. Bet už tai gabumais ar rimtumu nepasizyminėtos — prisikalba iki soties. Iš to kilusi ir patarlės "Nušnekėjai, kaip melžėja per susirinkimą". Ir nufotografuoti ją kalbančią nepamiršta, o jau, žinoma, parašyti į laikraštį — tuo labiau.

Kazys Jurgaitis — (ELI).

Skaityk ir platink
patriotinį, lietuvišką
dvisavaitraštį "Laiką"!

Rusikai surado tiesiog "baisius dalykus" Lietuvoje

Nesenai komunistų laikraštis "Ogonyok" aprašė savo korespondentų Pivalskio ir Uziano įspūdžius iš Lietuvos. Tie korespondentai matyt gerokai Lietuvoje pašnipinėjo, o sugrįžę aprašė, tai ką jiems pavyko Lietuvoje aptikti ir kas viešai neskelbiama.

Minėti korespondentai aprašo, kad Lietuvoje jaunimas yra dar didelėje kunigų įtakoje, kurie iškreipia jaunimo sielas. Tų korespondentų akimis tai yra "baisūs dalykai" ir todėl ragina sustiprinti veiklą jaunimo tarpe, nes girdi jaunimas yra mūsų ateitis. Žurnale nurodomas pavyzdys, kaip dešimties metų jaunuolis atėjo į bažnyčią su maldaknyge ir žvakute rankoje. Korespondentai neabejodami rašo, kad toks jaunuolis tikrai neatėjo savo noru, bet buvo atvestas tėvų. Girdi, tuojau ateis kunigas ir įdės tokiam vaikui į burną gabalėlį baltos duonos, šniždėdamas lotyniškus žodžius. O juk prieš tai buvo tikybės egzaminai. Korespondentai tai laiko "dideliu" nusikaltimu ir reikalauja imtis visų priemonių, nes toks vaikutis esąs pirmoje apnuodijimo stadijoje ir jeigu jaunuoliui nebus pagelbėta jau dabar, tai jis eis toliau ir tai tiesiog baisūs dalykai.

Toliau korespondentai aprašo, kad jie Kaune aptikę du slaptus vienuolynus. Tai korespondentams sukėlę nusistebėjimą, kad tokiame mieste,

kaip Kaune, gali būti tokie dalykai. Vienuolės nešioja paprastus rūbus ir nieko nesiskiria nuo kitų moterų. Korespondentai rašo, kad jie aplankę vieną tokį slaptą vienuolyną. Kiekvienoje celėje ant sienos kabo kryžius. Vienuolės viešame gyvenime dirba įvairiose vietose. Jų tarpe esą ir studentų. Jos laikosi griežtos regulos. Joms draudžiama eiti į kinus, teatrus ir šokius. Reguluje esą apie 40 punktų, kurių vienuolės privalo laikytis. Tai esą jėzuito Ignoto Loyolos mokslo pagrįstos regulos. Toliau žurnalas aprašo, kad kunigas šios regulos netaikomos. Jie naudojami kapucino Dobrovolskio metodu, kuris pritaikytas sovietinio gyvenimo sąlygoms. Pagal tą metodą kunigai turi sekti spaudą, skaityti knygas, lankyti teatrus ir kinus, kad žinotų kuriais keliais ateina klaidos ir kaip jas taisyti. Kunigai, girdi, veržiasi į visas gyvenimo sritis ir mezga ypač sąlytį su jaunimu. Tam tikslui kunigai stoja net į sporto komandas. Kaip pavyzdį nurodo Batakų mokyklos sporto komandą, kurioje yra įstojęs vienas kunigas. Žurnalo korespondentai tai laiko baisiais reiškiniais, prieš kuriuos ne atidėliotinai reikia imtis konkrečių priemonių ir veiklos. Nereikia abejoti, kad bolševikai taip ir pasistengs padaryti. Tai ateistinio komunizmo kovos būdai ir metodai. Reikia tačiau stebėtis, kad kova prieš tikėjimą yra varoma ir laisvajame pasaulyje įvairaus plauko ateistų. Reiškinį turime pakankamai. Tų reiškinį jau per nelyginamai daug pasirodo ir lietuvių tarpe tremtyje, kur prieš religines apraiškas išeinama kovoti gana brutaliais būdais. Pavyzdžiui tam turime ir šiame krašte gyvenančių lietuvių tarpe, tų lietuvių, kurie drauge su visais pabėgę nuo raudonojo maro. Tačiau nežiūrint to, jie religinėse apraiškose irgi įžiūri "baisius dalykus" (n.)

LAIKRAŠTINĖS DISKUSIJOS ATEISTINĖS TEMOMIS

(E) Vilniaus "Tiesoje" dabar vyksta gyvos diskusijos ateistinėmis temomis. Po atsivertėlio į ateistus buv. kunigo Ragauskos straipsnių rašo laiškus redakcijai ir viešoknių ir kitokių pakraipų žmonės. Tačiau komunistinis laikraštis, savaime aišku, žiūri, kad lygsvara išliktų daugiau ateistinės propagandos

ATEIZMO MOKYKLOS PROVINCIJOS MIESTELIUOSE

(E) Ateizmo propagandai krašte skleistai, Marijampolėje, Panevėžyje ir eilėje kitų miestų ir miestelių yra įsteigtos "Ateizmo mokyklos", kur mokytojai, jaunuoliai ir kiti supažindinami su tokiomis temomis: "Katalikų dvasininkijos nusikaltimai Lietuvoje" ir pan.

Veronikos Zlotkienės atviras laiškas

"Laisvės" redaktoriui R. Mizarai

Nedrįsdama trukdyti brangaus laiko mielų skaitytojų, rašysiu trumpai. Visą gyvenimą kovojusi už teisingą žodį, pasakytą ar parašytą, kviečiu tą patį padaryti ir R. Mizarą.

R. Mizara, "Laisvės" laikraštyje (lapkr. 11), gindamas dabartinę mano brangios tėvynės okupaciją ir jos okupantų reikalus, neva, atsiliepdamas į mano išspausdintus įspūdžius, kuriuos patyriau 1960 m. vasarą lankydamosi okupuotoje Lietuvoje su vadinama "JAV pažangiųjų lietuvių" ekskursija, mane išvadina visokiais neužtarnautais vardais, kurie labai jau prašosi teismo šviesos.

Bet man šiuo kartu ne teismas rūpi, o trumpai drūtai — patirti, ar jau tikrai taip R. Mizarai rūpi tiesa ir jos skleidimas, o ne blaiviai tendencingas iškraipymas svetimų minčių ir žodžių, ką R. Mizara be jokios sąžinės griaužimo padarė su mano spausdintais pasakojimais.

Dėl to, kviečiu R. Mizarą, "Laisvės" redaktorių, tuoj pat perspausdinti mano pasakotus įspūdžius. Ką aš pasakojau, grįžusi iš pavergtos tėvynės, bent kartą pasirodys, kad myli gimtąją kraštą, kad turi širdį ir akis, kad tau, ponas Mizara, rūpi tiesa, o ne klaidinimas "Laisvės" skaitytojų ir bailus pataikavimas okupantui ir visai jo velniškai tvarkai.

P. Mizara, juk šios vasaros pradžioje "Laisvėje" rašė, kviesdamas grįžusius iš Lietuvos rašyti visą teisybę, anot tavęs, be baimės ir drąsiai.

Ir kai aš pabandžiau bent mažą dalį papasakoti apie vargo brolius ir seseris Lietuvoje, tai pašėlai, lyg

tave būtų apėsdęs šimtas velnių, rusų žvalgybos uniformose. Prablūvai ant manęs negirdėtai ir neregėtai prasimanymais. Matyt, kad raudonųjų velnių pabijojai, kad kartais nedungtum, kaip dar ir šiandien kad dingsta žmonės, anot jų, kaip į vandenį, jei tik pabando prieš vėją pūstelėti. Taip, p. Mizara, man ir apie tai, jei nori žinoti, žmonės ten Lietuvoje pasakojo. Gal Tau ir nepasakojo, nes tokių ten labai bijojo.

Dėl to, p. Mizara, koliodamas mane, veltui šaukiesi tėvų pranciškonų ir šventosios Dvasios pagalbos. Ir jie tą patį patars, ką aš: būk atviras ir drąsus ir perspausdink mano pasakotus įspūdžius "Laisvės" skaitytojams. Tegul jie patys įvertins, be Tavo pagalbos. Sakai, kad jie pažangūs žmonės...

Žinoma, tėvai pranciškonai, jei jau taip jų prireikė, gal būt, kad už visas Tavo melagystes, kaip atgailą paskirtų nuvykti pavergton tėvynėn ir ten kuriame nors Maskvos ikurama dvare bent metus padirbėti. Tada gal ir praręgėtum ir širdis minkštesnė pasidarytų. Tie dvarai ten dabar vadinami kolchozais.

Beje, p. R. Mizara, šaipaisi iš mano teisingo pasakymo, kad "be Maskvos dabar nepamatysi Lietuvos". Sakai, kad buvai Lietuvoje, tai pasakyk, kas tau davė leidimą įvažiuoti Lietuvon.

Su gilia pagarba

Veronika Zlotkienė

buv. JAV pažangiųjų lietuvių 3-čios grupės Lietuvon ekskursijos dalyvė.

Lapkr. 27, 1960

LIETUVIAI visame Pasaulyje

LIETUVIS LANKESI KONGO VALSTYBĖJE

(E) PAX Romana pirmininkas dr. V. Vygantas buvo išskridęs į Leopoldville (Kongo), kur vyko Pan African Pax Romana seminaras.

(E) Vysk. J. Steponavičius, žinomas iš Romos, esąs išstremtas iš Lietuvos į Rusiją ir laikomas Vladimir kalėjime. Šiame kalėjime savo laiku mirė vysk. M. Reinys.

● Niujorko ir New Jersey Kunigų Vienybės susirinkimas gruodžio 15 d. pas tėvus pranciškonus Brooklynne specialiomis pamaldomis paminėjo a. a. arkivyskupo Skvirecko mirties metines. Provincijos pirmininkas yra kun. N. Pakalnis, Apreiškimo parapijos klebonas.

● Iš Lietuvos atvyko per Vakarų Vokietiją į Čikagą pas gimines Merkenius Alma Šimkutė. Ji yra klaidėdė, ten baigusi gimnaziją, trijų metų gallesingųjų seserų kursų ir dvejus metus dirbusi Klaipėdoje Raudonojo Kryžiaus ligoninėje. Ji jau dirba Šv. Kryžiaus ligoninėje Čikagoje.

POETUI FAUSTUI KIRŠAI 70 METŲ

(E) Žinomam poetui Faustui Kiršai vasario 13 d. sueina 70 metų. Bostone yra susidaręs Komitetas iš St. Santvaro, dr. J. Gimbuto ir J. Kapočiaus, kuris vasario 11 d. Bostone ruošia iškilmingą paminėjimą.

RESTAUROJAMA KRĖVĖS TEVISKĖS SODYBA

(E) Varėnos rajone jau antri metai restauruojama Amerikoje mirusio rašytojo Vinco Krėvės-Mickevičiaus tėviskės sodyba. Atnaujintas gyvenamasis namas, sutvarkytas šulinys prie namo, sodyba aptverta tvora, atnaujinti rašytojo naudoti namų apyvokos reikmenys, įrankiai ir baldai. Pabaigus darbus, čia bus įrengtas Krėvės memorialinis muziejus.

● Iš Lietuvos į Los Angeles lapkričio 11 d. atskrido Bronės Gajauskienės motina Rozalija Getautienė, 79 m., kilusi nuo Kelmės, 10 metų išgyvenusi Sibire; lapkričio 18 d. Los Angeles pasiekė Ona Vildžiūnienė, 74 m., kilusi iš Radviliškio.

● BALFO vėjus Niujorke šiemet vykdomas Centro Valdybos. Mėnesio laikotarpyje į prašymus atsiliėpė per 200 asmenų, kurie jau suaukojo arti 2.000 dol. Vajaus proga įvyko du parengimai: operetės choro koncertas ir dramos vaidinimas "Vienas ir kiti".

● Advokatu Steponui Briedžiui Bredes spalio 29 d. suejo 60 metų amžiaus. Pagerbimo pobūvį jam suruošė Woodhavene jo idėjos draugai socialistai. Pastebėtina, kad adv. Briedis, veiklus visokių lietuviškų organizacijų veikėjas, yra gimęs ir augęs JAV. Tebėra gyva dar ir jo motina.

● St. Lušys lapkričio 29 d. buvo paguldytas St. Mary's ligoninėje dr. Starkaus priežiūroje — sunegalavo širdis. Jam teks kurį laiką pailsėti namuose.

● BALFO seime lapkričio 25-27 d.d. Čikagoje įvykusių skyriai, organizacijos ir pavieniai asmenys suaukojo bendrajai šalpai 10.000 dol. Stambiausieji aukotojai buvo Detroitas — 3.000, Čikagos apskritys — 2.501, Bostonas — 1.000, Cleavelando trys skyriai 922,23. Stambiausia asmeninė auka buvo prel. F. M. Juro iš Lawrence, Mass., 100 dol.

● Vaistus į SSSR galima gauti tik gerus. Anapus išrašytus receptus į vidų įdėjus. Be tinkamų receptų siuntinukai grįžta iš Maskvos multinės. Lengvatoms gauti vilties beveik nėra.

● Nacių kankiniai. Nukentėję nuo nacių gali gauti atlyginimą. Šią žinutę paskelbus į BALFO Centrą suplaukė labai daug prašymų. Tačiau pagal turimas BALFO informacijas į tą atlyginimą tuo tarpu gali reikėti pretendijas tik tie, kurie 1953 m. spalio 1 d. buvo tremtiniai-refugee. Smulkesnės atlyginimo taisyklės bus paskelbtos vėliau. Jų tuo tarpu BALFAs neturi.

● Alina Griniuvienė, prof. dr. Jono Griniaus žmona, atvyksta paviešėti pas artimuosius į JAV.

● Prof. Step. Kairys - Kaminskas, kuriam ampuotuota koja, tolimiesiam gydymui išvežtas į Villa Mon

Repos sanatoriją, Landing Ave., Smithtown, LI, NY. Sanatorijai vadovauja vokiečių kilmės seserys vienuolės.

● Lietuvių evangelikų Luteronų ziono parapija Čikagoje gruodžio 4 d. atšventė savo gyvavimo 50 metų sukaktį. Prapijos kunigu dabar yra prof. Pauperas.

● Vasario 16 Gimnazija iš Baden Wuertembergo vyriausybės gavo vienkartinės paramos 20.000 markių. Vyriausybė numato dar 30.000 markių paskirti gimnazijos statybiniams išlaidoms, o kitais metais duoti vėl 20.000 vienkartinę paramą.

MAO IR KASDIENINĖ DUONA

Dr. V. Litas

Komunistinė Kinija įveda griežtą maisto produktų racionalizavimą. Miestų gyventojams išdalintos maisto kortelės. Komunistinė spauda nuolatos primena: "laikykimės griežto maisto produktų taupumo". Darbininkai, tarnautojai ir moksleiviai yra priversti kiekvieną laisvos žemės kampelį užsodinti daržovėmis.

Liao Luyen, žemės ūkio ministras, šitaip pasakė: "Šitie metai yra didelė gamtos katastrofa." Didelė upių potvyniai davė derliaus sunaikinimą. Bet didžiausius plotus nusiaubė sausra. Beveik 40 % Kinijos žemės palietė sausrų katastrofa.

Vokiečių korespondentai skelbia: šių dienų Kinijos realybė yra didelis bado pavojus. Kinų komunos egzaminų neišlaikė. Statistika skelbė klaidingus duomenis. Žemės ūkio planavimas ir derlius nepasiekė suderinimo. Komunistinė valdžia užplanavo 525 mil. tonų grūdų. Bet žemės ūkis davė tik 275 milijonus tonų. Valdžia dabar ėmė varyti miestų gyventojus į kaimus žemės ūkio darbams. Šitas procesas ir dabar vyksta.

Bado pavojus kerta smūgį komunistinei sistemai. Komunistai, kovdami prieš Tschiang Kai-schek, šitaip skelbė: "Kinija niekada nematys bado". Deja, propaganda nesiderina prie realybės. Mao Tse-tungas kinus ramino duonos pertekliaus pažadais.

Kinų duonos trūkumas atvėdė Mao prie valdžios. Kinai už duonos pažadus Mao Tse-tungui atidavė savo laisvę. Bet Mao kinų nepasotino. Kinų žemės ūkis dabar turi išmaitinti 650 milijonų žmonių. Kinai maisto produktais turi mokėti Rytų blokui už importuotus pramonės gaminius. Kinų komunistai politiniams pagrindais skelbia: "kapitalistiniai vakarai kenčia nuolatinį badą". Be abejo izoliuota Kinija tikros padėties nežino. Gandhi kartą šitaip pasakė: "Alkanam Dievas ateina duonos pavajdale". Duonos trūkumas į valdžią atveda komunizmą. Bet duonos trūkumas gali ir nuversti komunizmą. Su šia problema susiduria ir Mao Tse-tungas. Alkanos minios gali išeiti ir prieš komunizmą. Rusijos ir Kinijos bado kaltininkas yra pati komunizmo sistema.

NAUJA MAO TSE-TUNGO KNYGA

Peipingas. — Iš Hong Kongo pranešama, kad Kinijoje išėjo naujas Mao Tse-tungo rinktinis raštų tomas ir būtent tuo metu, kai Chruščėvas Jungtinių Tautų sesijoje posėdyje ir apie taiką kalbėjo. Spėjama, kad Mao šios knygos išleidimu norėjęs Chruščėvui priminti, jog raudonoji Kinija ir toliau laikosi Stalino linijos.

Mao Tse-tung rašo: "Į komunizmą teveda vienas kelias. Visi komunistai turi susijungti kovai su imperialistais ir padaryti viską, kad jų režimai būtų nuversti. Tuomet ir tuomet mes galėsime susikalbėti su imperialistinėmis valstybėmis lygių teisių principu".

Oficiali Peipingo telegrafo agentūros pranešimai apie šią Mao knygą vadina jos pasirodymą "pirmos reikšmės įvykiu kinų tautai, kinų kompartijai ir viso pasaulio komunistams". Toliau agentūra kalba: "Ši knyga bus galingas ginklas kovotojams už socializmą, už socialistų revoliuciją ir už socialistinę valstybės santvarką. Knyga sudaro didelį indėlį į marksizmo-leninizmo pažinimo bylą. Šioje knygoje demaskuojamos amerikiečių imperialistų machinacijos, nuimama kaukė nuo amerikiečių agresoriaus veido ir vaizdingai parodomas Jung. Amerikos Valstybių vaidmuo Tolimuosiuose Rytuose.

LIETUVIAI ARGENTINOJE

KORDOBA

● Dvi gražuolės lietuvaitės pasi-puošė "miss dama" tituluais. — Jockey Club patalpose, suruoštoje abiturienčių išleistuvių puotoje, abiturientė p-lė O. Bendinskaitė buvo išrinkta "miss dama" gražuole. O "Liberatad" gimnazijos mokinė, "Trebol Club" p-lė O. Židonytė, irgi "miss dama" gražuole išrinkta tapo.

● P-lė O. Bendinskaitė su draugėmis abiturientėmis buvo 12 dienų ekskursijoje po Kordobos kalnus. Daugumoje buvo apsisostę Mina Clavero.

VERDA GYVENIMAS "CALAMUCHITA" EŽERŲ PAKRANTEJE

Nuvykome vidurnaktį. Radome kleriką belaukiantį. Pp. Stankūnai, kurie tam tikslui kaip tik "Casa San Casimiro" TT. Marijonams padovanoję, be jaunuolių alarmo nerimo ir lūkuriaivo. Ir štai, pačiame vidurnakčio gludumoje "Obra Social" autobusas, pilnas su visais "kačiabačiais", prikimštas margaspalvių jaunuolių, staiga ties pačiais gyvenvietės vartais, cypiančiai stabdžius įjungus sustoja. Spjginanti prožektorių šviesa, ežero link, pro verkian-

menų trijų savaikių gyvenimas. Kiekvienos dienos kasdieninius margumus pradėdavome Šv. Mišų auka, kurioms patarnauti, kartais verždavosi viens per kits kitą besigrumdami, o kartais ir patys ištikimlaus, kaip korapkiukai išsislapstydamo. Po pusryčių prasidėdavo ar į kalnus kopimas, kuris kartais ir viršūnės klaidžiuisiais kalno takais aukštyn — žemyn bekopinėjant nesuradus atsidurdavo ežero bangose ir besimaudant savaime užsibrėžtas tikslas pasikeisdavo. Vakaraus kūrėdavom laužus ir dienos didvyrius, demokratijos pagrindais ramtydamiesi "dekoruodavome" svariais pasižymėjimo ženklais. Kaip va, garbinėjusį — "gatito rayado", storiąsį — "paneleche", tyliausį — kiauliukės "jabali" ir panašiais medalių džiaugsmais. Dienos vargus palydėję žaidimais ir dainomis bei pasimelde, visus ginčus, galvą su priegalve suglaudus, sapnais nuversdavom. Greit sprunkančių atostogų dienas paivaivindavom ir kitokiom sporto šakom bei apylinkės įžymybų lankymais, kad kartais per toll nusidanginus ir visas susiekimo priemonės prasnaudus, nuosavom kojom

čiųjų gluosnių žilvyčių alejos šakas, budino giesmininkus iš saldžių sapnų įpročio.

Kun. J. Margis, su savo mažąja 15 berniukų grupe iš Rosario buvo pasirūžęs pavakary nuvykti ir viską "sureglinti". Bet kitaip išėjo negu stenėjo. Kelyje užklupo perkūnai su audra, kuri ne tik narsius keleivius išgąsdino, bet ir patį traukinį dasikasų Rio Tercero stoty sulaukė palaukti Avellanedos, iš Retiro stoties p. J. Gasiūno, p. Gailūnienės bei kun. A. Lubicko globotinių didžiosios 6 asmenų grupės. Ne skaičius, matote, svarbu, bet galvos smegenų standrumas viska nusveria ir iš didžio mažu užskaito. Tat ir didžiuosius, audra ties Villa Maria, dienos saulę į aklos nakties tamsybes pavertusi bei žaibų botagais languosna čaižiojimais, baimės akimis apgnyčiojo.

Po nuotaikingos kelionės malonumų, visi skubėjo kaip nors sapnų karalystės vietovę susirasti ir greit lovų pataluose nurimti. Vos tik saulė rytuose pasirodžius, stovyklos vyriausios galvos ramiai ink šą tebepučiant, kaiminystė kilo didis triukšmas dėl nuosavybės įmantrios teisės nepaisymo ir ją turinčiojo aiškūs įrodymo veiksmai.

Veltui žuvauti, jie nėra su kuo žuvį prigauti, sako lietuviška išmin-tis. Tat panašaus idealo skaitinami, stropesnieji žuklatojai ir bandė meškerojime priemonėm kaimyno nendryne apsiginkluoti.

Nepavyko.

Paaiškėjo tiesa, kad savo nepadėjus, nēr ko ieškoti tariamoj ir "niekieno žemėj". Teko ir proto išsėdamosios galvon grąžinimo malonumais apsilaižyti. . .

Formaliai stovykla buvo "inauguruota" Šv. Mišiom už geradarius pp. Kazimierą ir Mariją Stankūnus, kurias aukoję stovyklos vadovai ir kapelionas kun. J. Margis, visiems stovyklos dalyviams nuoširdžiai prašant Aukščiausiojo palaimos ir globos bei jėgų broliškam sugyvenimui. Stovyklos atidarymo pamaldoms, stovyklavimo "vargai" nebuvo nustumti, bet prasidėjo įdomus pramo-gingas naujoj aplinkoj, pilnas staig-

sveikinimai, kalbos . . . Meninei daliai organizuojamas visas Rosario jaunimas su įvairia programa ir pasirodymais. Rosario Lietuvių Bendruomenės sveikinimai ir kun. Antano Švedo, MIC, kalba.

Po meninės dalies sodely "Asado" — pietus.

Į šį minėjimą ir "Asado" pietus yra visi iš anksto kviečiami kuo gausiausiai atsilankyti ir prisidėti prie šios šventės parengimo bei prie bendros kovos už Tėvynę Lietuvą.

Rosario Lietuvių Bendruomenės Valdyba prašo kitas organizacijas tai dienai nuo parengimų susilaikyti, kad netrukdytų šio svarbaus minėjimo.

RLB Valdyba

● Rosario Lietuvių Bendruomenės susirinkime įvykusiame 1961 m. sausio mėn. 22 d. parapijos patalpose dalyvavo apie 30 asmenų.

Susirinkimą atidaręs RLB pirmininkas p. Jonas Papečksys pranešė, kad jis atsisako nuo \$ 500 iš Bendruomenės kasos, kurie buvo skirti padengti išlaidoms Pirmojo Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso Rosario atstovams. Taip pat, pirmininkas patiekė nuoseklų Kongreso pranešimą.

Buvo skaitytas įvykusio sausio 15 d. valdybos posėdžio protokolas, aptariąs kaip bus švenčiama Lietuvos Laisvės paskelbimo šventė.

Be to, p. Jonas Papečksys prižadėjo kaip savo asmeninę dovaną, Šv. Kazimiero parapijai, šventės metu įteikti lietuvišką trispalvę.

Po dar daug bėgamųjų reikalų aptarimo, kun. A. Švedas susirinkimo dalyviams parodė kalkuriuos spalvotus iš Aleskos gyvenimo paveikslus.

● 1961 m. sausio 21 d. c.Pte. Roca 3502 susijedavo p-lė Hilda Rakutytė su Alfonsu Lukošiumi, jaunosios namuose, kur ir buvo gražios vaišės. O vaišėse dalyvavo daug jaunimo ir giminių bei pažįstamųjų. Jų tarpe matėsi ir naujasis Rosario lietuvių kolonijos kapelionas kun. A. Švedas, MIC, kuris linkėjo daug laimės ir pasisekimo bei greito vestuvių šturmo.

ROSARIO LIGONIAI

● Z. Stasevičius, susilaužęs kairę ranką gydosi savo namuose, Garay 1298, Rosario.

● F. Tumonis, apsidėginęs žibalu, pagulėjęs ETR ligoninėj gydosi savuose namuose: Pje. Los Baños 276.

● Simonas Mackelė, visą laiką dirbęs su p. J. Mikallunu kaip socijus, yra paglodytas Centenario ligoninėje.

BERISSO

BERISSIEČIAI MINĖS VASARIO 16-tą

Lietuvos Nepriklausomybės šventė berissiečiai šiemet minės Vasario 26 dieną. Šventę rengia "Mindaugo" draugija savose patalpose.

Pamaldos už Lietuvą įvyks vasario 26 d. 10 val. "Maria Auxiliadora" bažnyčioje. Po pamaldų svečiams bendri pietūs ir 6 val. vakaro prasidės paminėjimo aktas, į kurį jau dabar kviečiami visi berissiečiai kuo gausiau atsilankyti ir prisidėti prie šventės parengimo bei prie bendros kovos už mūsų Tėvynės išlaisvinimą.

BUENOS AIRES

VISUOTINAS SUSIRINKIMAS

Argentinos Lietuvių Bendruomenės Centro valdyba š. m. kovo mėn. 12 d. 12 val. lietuvių parapijos salione šaukia visuotinį Argentinos Lietuvių Apylinkių atstovų ir visų narių susirinkimą, kuriame bus renkama nauja A. L. B. Centro Valdyba ir nauja A. L. B. Taryba. Prašome Apylinkių valdybas laiku išrinkti savo kandidatus ir juos pristatyti paskui rinkimams į Tarybą.

"VYTIS" 45 — "KOVAS" 44

Įvykusios turnyrinės krepšinio rungtynės tarp LSPK "Kovas" ir Montevidejaus "Vytiš" buvo labai įdomios ir aukšto lygio, nes abi komandos yra nuostabiai stiprios, ypač "Kovas", kuriam tikrai priklausė laimėjimas, bet dėl teisėjo vienšaliskumo "laimėjo" "Vytiš".

Montevideo spauda ir "El Pais" labai palankiai aprašė rungtynes ir koviečių pranašumą.

PADEKA

Nuoširdi padėka p. Vladui Develkiui, paaukojusiam 2.000 pezų krepšinio komandai "Kovas", kelionės išlaidom padengtį vykstančiam turnyro rungtynėm Montevideo, Urugvajun. "Kovas" klubo kasininkas ir žaidėjas

MONTE CHINGOLO

● Margarita Semionovaitė Kavaiuskiėnė gavo liūdną žinią, kad jos mamytė a.a. Veronika Kiseliūtė Semionovienė vos grįžus iš Sibiro mirė Lietuvoje. Jos tėvelis Steponas Semionovas prieš keletą metų yra miręs Sibire.

ROSARIO

● Rosario lietuviai, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventę iškilmingai minės 26 d. vasario mėn. 1961 m., Šv. Kazimiero parapijos patalpose sekanti programa:

10 val. Šv. Kazimiero bažnyčioje iškilmingos pamaldos už Lietuvą ir laisvės kovotojus.

Po pamaldų parapijos salionėly vyksta meninės dalies išpildymas,

TEMPERLEY

ALB-ės Temperley Apylinkės valdyba praneša, kad šių m. vasario mėn. 18 d. 20 val. įvyks visuotinis narių susirinkimas p. St. P. Palukėno patalpose, gatvė 9 ir 14 kampas (c. 9 esq. 14). Nariams dalyvavimas būtinas. Tat, kviečiame dalyvauti ne tik narius bet ir prijauniančiuosius bei narių draugus.

Dėmesio: Kad ir reikiamam skalčiui narių nesusirinkus, susirinkimas skaitysis teisėtas.

Apylinkės Valdyba

URUGVAJUS

● Radijo bangomis apie Lietuvą ir kitus sovietų pavergtuosius kraštus bus įvairių programų. Prieš Komunizmą Kovojančių Tautų Komitetas, kuriam pirmininkauja žinomas lietuvių bičiulis J. P. Martinez Bersetche, per CW1 Radio Colonia kiekvieną penktadienį 18,35 valandą duos 15 minučių programas. Specialiai apie Lietuvą bus kalbama vasario 17 d. Radijo Colonia labai gerai girdamas Buenos Aیره ir kitur Argentinoje, todėl tokias programas galės girdėti abiejų Rio de la Plata krantų lietuviai ir kiti.

● Ryšium su Vasario 16 d. švento Radio Independencia J. Vaštako vedamos šeštadienį valandėlėse "Lituanía en el Uruguay" žadama skirti visas šio mėnesio programas specialiai Lietuvos padėčiai nušviesti. Jau yra pakviesta keletas įžymnių kalbėtojų.

● Specialią valandėlę Lietuvos nepriklausomybės šventei paminėti skiria visados lietuviams draugiškas radijas Voz del Aire. Siemet toji valandėlė bus vasario 15 d. 17 val. Sarandí radijo liet. pusvalandžių vedėjai, žinoma, irgi neatsiliks.

● Mokyt. L. Umbrasaitės paruoštas vaikų chorelis, visiems patikęs savo pasirodymu parapijos salėje su dainomis ir gyvaisiais paveikslais ir net giedojimu bažnyčioje, buvo pakviestas paviešėti pas keletą tautiečių: Gusčiūnaitę, Jusį, Bartušūną. Tuo būdu mažieji jaučia daugiau patrauklumo prie savų tautiečių.

● Sausio pabaigoje pas Montevideo lietuvių apsilankė nemaža Argentinos lietuvių, jų tarpe ir kun. Leščinskas, kuris padėjo vietiniams lietuviams kunigams bažnytiniam darbe, pasakė kalbą per radiją.

Vasario mėn. tikimasi dar daugiau svečių iš Argentinos ir kitur, o taip pat ir "Laiko" atstovo apsilankymo.

● Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos valdyba su pirmininku J. Jazausku visuotiniame narių susirinkime palikta ta pati ir šiemetams. Tik vietas p. Vajausko įėjo G. Mačianskas.

KLAUSYKITĖS VISUS PENKTADIENIUS:

RADIO COLONIA, pradėdant nuo 1961 m. vasario 3 d. 18,35 val. Jose Pedro Martinez Bersetche, "Voz de la Libertad", kuris yra pasišventęs kovai prieš komunizmą bendrai, bet ypač imperialistinio komunizmo pavergtiesiems kraštams.

Dėmesio, lietuviams Radio Valandėlė! Kas sekmadienį 8,18 val. Radio Sarandí, Montevideo, Uruguay.

Maldinga Kelionė į Lujaną

Siemet maldinga kelionė į Lujaną lietuviams įvyks antrą sekmadienį po Velykų, tai yra balandžio 16 d. Jau dabar užsisakyk ir kitus paragink užsisakyti bilietus parapijos raštiniėje, c. Mendoza 2280, Avellaneda,

PRANESIMAS

Gerblamieji "Laiko" skaitytojai siųsdami "Laiko" prenumeratą mokėstį malonėkite siųsti omeninių čekių ar perlaida P. Gudelevičiaus vardu; butent: P. Gudelevičius, Mendoza 2280, Avellaneda.

Bendrieji "Laiko" vardu čekiai kartais sudaro nemažai kebuų. "Laiko" Administracija

* KIRPYKLA "OLGA" — Ilgalaikis plaukų sušukavimas (karštas ir šaltas, atliekamas moderniškais mašinomis ir naujais metodais. Priimama mokinės — Olga Jastulytė - Vitkauskienė. Wilde, Av. Gen. Cadorna 85

† A. A. Vincas Martišius, Vokietijos lietuvių senosios kartos veikėjas gruodžio 10 d. staiga sunkiai susirgo ir naktį iš 11 į 12 d. mirė, sulaukęs 68 metų amžiaus. Prieš atsisakdamas su šiuo pasauliu velionis priėmė Sv. Atgailos ir Paskutinio patepimo sakramentus. Vietos katalikų parapijos klebono Eberto pakviestas, laidotuvių apeigas atliko iš Muensterio atvykęs Vettfalijos lietuvių kapelionas T. Konstantinas, OFM Cap.

Savaitę prieš mirtį velionis dar dalyvavo Dortmundio ir apylinkės lietuvių pamaldose ir iš toliau atvykusius pasikvietė pas save pietų.

iki pat paskutinės valandos velionis nesijautė miršias. Tačiau po pasikartojusio kraujoplūdžio padarytas kraujo perliejimas pasirodė buvo pavėluotas.

Velionis savo gyvenime daug darė dėl tiesos, dėl Lietuvos ir dėl artimo mellės. Paliko, rūpestingai jį globojusią žmoną ir jau savas šeimas sukūrusius vaikus.

Vincas Martišius buvo įkūnyta Vokietijos pramonės krašto lietuvių istorija. Reikia manyti, kad nepriklausomos Lietuvos laikais su velioniu palakė ryšį asmenys, jo darbų nenutylės.

Kam šis reikalas rūpi (Vokietijos lietuvių senosios kartos istorija), medžiagą patartina siųsti Pasaulio Lietuvių Archyvai arba Rev. T. Konstantinas, OFM Cap, (21a) Muenster/Westf., Kapuzinerstr. 27, West Germany.

● Ona Krivickienė, 80 m., mirė Londone lapkričio 12 d., palaidota lapkričio 18 d. iš lietuvių bažnyčios.

† A. A. Boleslavas Pinkevičius, virš prieš metus laiko parvažiavęs okupuotą maskolių Lietuvon, tesulaukęs tik 50 metų amžiaus, 1961 m. sausio 8 d. mirė. Argentinoje, liūdesy liko žmona p. Liudvika Šimonytė-Pinkevičienė ir brolis Stasys su šeima.

● Kazimiera Pauliukonienė, Prano Pauliukonio motina, mirė lapkričio 10 Lietuvoje, sulaukusi 80 metų. Palaidota šalia jos vyro Karolio, mirusio 1926 ir dukters Karolinos, mirusios 1948. Velionė buvo nepaprastai darbšti ir didelė labdarė. Visada ištiesė savo ranką pagalbos reikalingajam. Su visais savo kaimynais dalyvavo jų vargais ir džiugsmams nors našlė su mažais vaikais, pati viena vargo ūkyje, o vaikus leido į mokslius. Rūpestingai tvarkė ūkį ir buvo pavyzdžiu kitiems. Liko du broliai ir dvi seserys. Savo šeimos paliko sūnų bei vedusią dukterį Lietuvoje ir vieną sūnų šiame krašte ir 12 vaikaičių.

● A. A. Elena Elinskaitė-Šumskienė, mirė širdies liga 1961 m. sausio 26 d. savo žento Petro Čiablo namuose, pje. Manuel Sola, Villa Devoto, Buenos Aires.

Velionė buvo gimusi 1902 m. vasario 5 d. Lietuvoje. Argentinon atvažiavo 1931 m., dirbo "Alpargato" fabrike, o dabar buvo pensijoj. Giliam liūdesy paliko vyrą Zigmą Šumskį, kuris jau keturius savaitės kai nuo lovos nesikelia, Oną Šumskutę-Čiabiene su sūneliu Jonuku, žentą Petrą Čiabį; sūnų Praną su trim sūnais ir dvi sesutes su šeimomis Lietuvoje ir kitus gimines, artimuosius ir pažįstamus. Sausio 27 d. buvo palaidota "Chacarita" kapinėse. Šv. Mišios už velionės sielą bus balandžio 26 d. Aušros Vartų bažnyčioje.

P A D Ė K A

Labai nuširdžią padėką reiškiame visiems mūsų tautiečiams, kaimynams ir pažįstamiems, kurie koki nors būdu dalyvavo a. a. Alenos Elinskaitės Šumskienės šermyse ar laidotuvsė.

Vyras, dukterė, žentas ir anukas: Šumskus ir Čiabiai

† 1961 m. vasario 1 d. 13,40 val. po sunkios ligos ir skausmų, užmigo Viešpatyje a. a. Povilas Rastauskas,

nuosavuose namuose, La Rioja 622, Lanus. Velionis buvo gimęs 1898 m. balandžio 30 d., Gumbelių km. Salamiesčio p. Biržų apskr. Lietuvoje. Argentinon atvyko 1926 m., vedė Valeriją Petronytę ir dirbo prie įvairių darbų, bet daugiausiai, virš 20 metų, prie marmoro apdirbimo fabrike. Kuris laikas buvo kaip pensijoj. Giliam liūdesy liko žmona Valerija Petronytė-Rastauskienė, sesers dukterė Eugenija Zalagytė de Sacamani su sūneliu Roberto, švogeriis Albertas Zalaga Argentinijoje; broliai Juozas ir Valerius su šeimomis ir sesuo Alfonsa Lietuvoje ir kiti giminės, kaimynai bei artimieji. Sekančią dieną klebono kun. Vytauto

Alf. Palubinsko buvo atlydėtas Aušros Vartų bažnyčion, ir iš ten palydėtas Sarandí kapinėmsna. Išsėkis ramybė.

P A D Ė K A

Skąsno valandoje mane pagodušiemis ir dalyvavusiems mano mylimo vyro Povilo Rastausko šermyse ar laidotuvsė, iš visos širdies kuo nuoširdžiausiai dėkoju.

Valerija Petronytė-Rastauskienė

† A. A. Rozalija Vaičiūtė-Petrauskienė, 63 m. amžiaus, s. m. vasario 5 d. 16 val., po sunkios vidurių operacijos "Argerich" ligoninėje, atsisakė su šia ašarų pakalne. Velionė Argentinon atvažiavo 1928 m. Kilimo buvo iš Eržvilko valsč. Tauragės apskrities. Ištekėjo už Antano Petrausko, šeduviečio ir buvo tauri lietuvi ir susipratusi — veikli katalikė bei Gyvojo Rožančiaus narė. Didžiausiam liūdesy paliko mylimą vyrą Antaną, brolių Izidorijų Vaičiūtį su žmona ir sūnumis: Eugeniju ir Arnaldu.

Sekančią dieną iš c. Paraguay 967 atlydėta daugybės kaimynų ir pažįstamųjų Aušros Vartų bažnyčion, klebono kun. Vytauto Alfonso Palubinsko buvo palaidota Sarandí kapinėse, amžinam poilsiui.

† A. A. Marija Purytė de Orsi, po sunkios ir daug metų ligos, mirė 1961 m. vasario 7 d., savo namuose, Navarro 332, Wilde. Velionė buvo gimusi 1908 m. lapkričio 14 d. Zabackų km. Degučių valsč. Zarazų apsk. Lietuvoje. Argentinon atvyko 1929. Ištekėjo už Antonio Juan Orsi. Susilaukė sūnaus Jose Luis, kuris yra Don Bosco policijos inspektorium.

Sekančią dieną kun. Vytauto Alf. Palubinsko su visom bažnytinėm apeigom buvo palaidota Sarandí kapinėse. Giliam liūdesy likosi vyras, sūnus ir trys seserys Lietuvoje ir kiti.

† A. A. Povilas Žaunys mirė 1961 m. sausio 1 d., gyvenęs c. Prinčes 1845, Martinez. Velionis buvo gimęs 1906 m. lapkričio 17 d. Kupiškėje, Lietuvoje. Argentinon atvyko 1928 m. Dirbo Retiro tintorerijoje. Palaidotas Boulogne kapuose, San Isidro. Giliam liūdesy likosi žmona argentinietė ir dukterė Irma Isabel.

MIRĖ POETAS ADOMAS LASTAS

(B) Sausio 18 d. Kaune mirė žinomas senesnės kartos poetas Adomas Lastas, eidamas 74-sius metus. Buvo kilęs iš Suvalkų krašto. Lankė Suvalkų gimnaziją ir Maskvoje universiteto juridinį skyrių. Literatūroje pradėjo pasireikšti 1910 metais. Jo slapyvardis buvo Adomas Juodasis. Daug jo eilėraščių tilpo įvairiuose žurnaluose ir laikraščiuose. Išleido taip pat ir keletą poezijos rinkinių, kurių paskutinis išėjo Vilniuje 1957 metais: "Poezijos rinktinė".

Casa "DOMICELA"

Sav. A. LEVANA VIČIUS ĮVAIRIŲ RŪSIŲ MEGZTINIAI, ŠALIKAI, KAMPEROS šilko ir drobės išdirbiniai — PRIENAMOS KAINOS — CANADA 2025 Lanús O.

Casa MUSKETAS

Parduoda PLOKSTELIS, PIANINUS, AKORDEONUS, BANDEONUS TELEVISIUS APARATUS ISNUOMOJAMA PJANINUS * E. 50 - 5948 Sanabria 2790-92

Vitrinų Fabrikas "VITRAL" Sav. W. A. Rastauskas Įrengimas moderniškų vitrinų prekybos namams ir krantuvėms. Av. SAN MARTIN 3038 Lomas del Mirador

COCHERIA LOS CONSTITUYENTES

NUOLATINIS PATARNAVIMAS AUTAIS Lietuviams specialiai 20 % nuolaidos

Avenida de los Constituyentes 5927 Telefono: 52-9511 arba 53-4924

LIETUVIŠKA AUDYKLA "DROBĖ"

Savininkas VYTAUTAS DORELIS

Parduoda lietuviškai raštuotas drobes, languotas staltieses bei lygias kitas medžiagas.

Kainos be konkurencijos, nes parduodama pačiame fabrike. BOGOTA 4175 Cerro, Montevideo, Uruguay

Telefonas 22 - 17 - 77

MINKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS

GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKSTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.

ATLIEKAMI ĮVAIRŪS STALIAUS DARBAI.

Savininkas

Jonas Janušis

COCHABAMBA 1811-17

Villa Scasso

T. E. 03 - 7208

Šventos Mišios

VASARIO MENUO

12 d. 8 val. už Vaitkūnų šeimos mirusius

— 10,30 val. už Sofiją Pociūniene 13 d. 10 val. už a. a. Juozą Makšuitį, metinis funeralas.

14 d. 8,15 val. už Kazimierą Alšauską — metinės

— 9 val. už Petrą Karavaitį — užsakė žmona Regina ir sūnus Edmundas

15 d. 7,30 val. už Vasiljauską ir jo šeimą

— 8,15 val. už Jurgį, Pranciškų ir Joną Vasiljauskus ir Navickus 16 d. 6,50 val. už Petrą ir Kazimierą Sabaliauskus

17 d. 9 val. už a. a. Povilą Rastauską, užprašė Konstancija Banelienė.

18 d. 8,15 val. už Petrą Šukį — metinės

19 d. 8 val. už Petrą ir Ursulę Vasiljauskus

— 9 val. už Stanislovą Andriūkevičių — 10,30 val. Sudėtinės Mišios už Lietuvą, Tautos šventės proga

20 d. 8,15 val. už a. a. Adomą Nimgaudą.

21 d. 8,15 val. už a. a. Juozapą ir Oną Nimgaudus.

22 d. 6,50 val. už Antano Staškono sveikata.

— 8,15 val. už a. a. Kotryną Jablonskienę ir Barbarą Valiūskienę.

23 d. 8,25 val. už a. a. Zuzaną Nimgaudaitę ir Oną Pilibaičaitę.

25 d. 6,50 val. už a. a. Račkauskų, Rėklaičių ir Kelmskų mirusiuosius. — 8,15 val. už a. a. Eleną Vainienę.

26 d. 7 val. už a. a. Vincentą, Dominiką ir Karoliną Šukius. — 9 val. už a. a. Baravykų šeimos mirusiuosius.

— 10,30 val. už a. a. Aleksandrą Valickienę.

27 d. 6,50 val. už a. a. Aleksandrą Petravičių ir Aleksandrą Stasiūnį.

28 d. 6,50 val. už a. a. Antaniną, užprašė A. Baltrušaitis.

KOVO MENUO

1 d. 6,50 val. už a. a. Telesforą Mikalauską.

— 7,30 val. už a. a. Povilą Rastauską.

— 8,15 val. už a. a. Agotą, Veroniką ir Kazimierą.

2 d. 8,15 val. už a. a. Kazimiero ir Petronėlės Kazlauskų vėles.

3 d. 8,15 val. už a. a. Petronėlės ir Salomono Kazulaičių ir Apolonijos ir Petro Babronių vėles.

5 d. 7 val. už a. a. Antaną Kundrotą.

— 8 val. už a. a. Joną ir Oną Giedraičius.

— 10,30 val. už a. a. Pranciškų Šapą metinės.

— 19 val. Gyvojo Rožančiaus intencija.

6 d. 6,50 val. už a. a. Rozaliją Petrauskienę (alt. BMV).

— 8,15 val. už a. a. Branį Skaržauską.

8 d. 8,15 val. už a. a. Aleksandrą Prebilskienę.

9 d. 8,15 val. už a. a. Dzikų ir Mikellionių mirusiuosius.

12 d. 7 val. už a. a. Andrių Pietarį.

— 10,30 val. už a. a. Antaną ir Emiliją Misūnus.

BERISSO

Vasario mėn. 26 d. 10 val. Šv. Mišios už Lietuvą. Užsakė "Mindaugo" draugija.

TEMPERLEY

Vasario 19 d. 10 val. už Praną, Sofiją ir Valeriją Leščins. Kviečia Vincas Narusevičius ir šeima.

Grožio salonas TAMARA

Ilgalaikis plaukų sušukavimas Priimamos mokinės

Tamara Klimaitė-Routaboul Güemes 2437, Rosario, Sta Fe

ALBERTO E. TIMINSKAS

"COCHERIA"

AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS

Pasirūpina laidotuvsėmis — veža ligonius — daro kelionės į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštynoms.

AV. PAVON 11070

T. E. 243 - 5654

Sucursal

Temperley

BALCARCE 510

F.C.N.G.R.

Lomas de Zamora

Buenos Aires Avellaneda

GYVENKI, JUOKIS IR...

KARNAVALAS!!!

Jaunimas... kaukės... žaidimai...

bus

KARNAVALŲ ŠOKIUOSE

1961 m. vasario mėn. 11, 12, 13 ir 14 dd.

21 val., Lietuvių Salės aikštėje,

Brasil 835, Avellaneda.

KARNAVALO KARALIENĖS ir dviejų kunigaikščių rinkimas.

ŠOKIAI prie moderniausios muzikos.

PASILINKSMINIMAS jaukiuose lietuviškoje nuotaikoje.

Konfeti! ... Įvairiaspalvios šviesos! ... Margi rūbai!

"Lietuvos Aidas" Radio Valandėlės naudai, rengia A. L. Šv. Cecelijos Choras ir A. L. "Vyčių" Klubas

● Kun. J. Viltutis išvyko į Braziliją atostogų. Apsilankys Rio de Janeiro ir San Paulo miestuose ir aplankys lietuvių kolonijas.

● Pp. Stankų šeima padidėjo, nes Mercedes ir Albertui Stankams, ponas gandrais atnešė sveiką kūdikį, kuris pramintas Guillermo Eduardo vardu.

● Juozas Stankus, Franco - Inglesa farmacijos homeopatijos skyriaus viršininkas su savo tėveliais išvažiuoja vasario 17 d. vienam mėnesiui į Mar del Plata vasaroti.

● Antonas ir Leonora Martiņėnaitė Mikučioniai su dukrelėmis Alicija ir Mirta išvyko Mar del Platon.

● Uršulė ir Barnabas Blumbergai, uolūs šv. Cecelijos choro nariai, 1961 m. vasario 8 d. atšventė savo 20 metų vedybinio gyvenimo.

● Simonas Rutkus - Rutkevičius, gyv. Isleta 1907, Valentin Alsina, ir ten pat turys krautuvejai pernai apie metų pabaigą, praleido dvį savaites pas p. Filype Vaitkevičių Villa Rumipal; o šimet p. Filype atvykęs Buenos Aires bei jos provincijon prekybos reikalais buvo apsištojęs pas pp. Rutkus.

● Povilas Jielinskas neseniai apsigyvenęs nuosavuose namuose, c. Gral. Fridosa Rivera 6985, Villa Lugano, 9 vasario dalyvavo aa Juozo Kubiliaus metinėse pamualdose ir velionio žmonos surengtose vaišėse.

● Ind. Jonas Rudėnas su ponija ir sūnum, 1961 vasario 10 d. nuosavu automobiliu išvyko Mar del Platon poilsiui. Su jais drauge išvažiuavo Carlos J. Bue su šeima.

● J. Luis Rudėnui buvo padaryta gerklės operacija, po kurios greit grįžo į namus. Tai buvo ketvirtas operacinis malonumas pergyventas.

● Išvyko Kordobon. — Mergaitė atostogoms prie "Calamuchita" ežerų prieglobstin, vasario 1 d. išvažiuo Seseles Angelika ir Karmen stovyklai vadovauti, o kun. Augustinas Steigvila, MIC — kapelionauti. Drauge iš plaza Mayo "Colta" autobusu išdardėjo ponija Elena Buzienė, pp. Uršulė ir Balys Šilaikiai, plė Damutė Sabūnaitė, p. Julija Bubliauskienė (keliom dienom vėliau) — tai stovyklos valdžia ir štabas. Iš atostogaujančių mergaičių: T. Ana Prapiestytė, Marytė Sakalauskaitė, Adriana Vasiūnaitė, Laima Balčiūnaitė, Laima Petravičiūtė, Baronaitė, Gorytė ir kitos. Iš viso 19 asmenų. Iš Rosario prisijungė vienuolika, Kordobos apie 5 — 6, o ten rado p. Joną Gasiūną, klier. Mikolaitį, ponias Galiūnienę su Kazeliūnienė ir kitus.

● Ponas Baltakis vasaroja Mar del Platoj.

● William J. ir Ona Norkaitytė Jurgėlai, š. m. sausio 29 d. praleido Aušros Vartų šventovės prieglobsty Avellanedoje. 10.30 val. dalyvavo iškilmingose pamaldose bažnyčioje, po to su kun. Sapliu, Vyresniuojū TT. Marijonų Argentinoje, sodelyje, tautiniame muziejuje bei salionėly besivašindami ir besišnekučiuodami, o vakare 8 (20) val. salėje buvo rodomos spalvotos filmos iš Amerikos lietuvių gyvenimo. Gailla, kad dėl susidarusių nenumatytų kliūčių, seanso laikas iš 17 val. 20-on nukėlus, daugelis veltui tam pasišventė ir prie geriausių norų, nebesiryžo trijų valandų apatiškai nusiteikus laukti ir dėl to, ne per daugiausia tautiečių žavinčiais vaidais pasidžiaugti salėje matėsi.

Sekančią dieną pp. Jurgėlai su pp. Ožinskais išvyko Urugvajun bei Brazilijon pasisvečiuoti.

ALOST TARYBOS POSĖDIS

1961 m. vasario 17 d. 20 val. Lietuvių Centro patalpose, Villa, Lugano, Tabarė 6950. Visų Organizacijų atstovų dalyvavimas būtinas.

St. Babronis, Sekretorius J. Čikštas, Pirmininkas

● Pijus Sakalauskas, visiems gerai pažįstamas savo vaišingumu savojoj svetainėj La Rioja 2257, Ave llaneda, prieš kurį laiką gavo iš didelio lietuvių prietelio Urugvajuje p. Martinez Bersetche ir šeimos padėkos laišką už malonų globojimą laike L. Kongreso, tarp kurio rašoma: "Stipriai susivienije su Jumis norėtume pragyventi tas laisvės vilties dienas ir rižtingose grumty-nėse už Jvsų brangiąją Tėvyne, kuriai ir aš jaučiuos priklausąs, nes viliuos drauge žigiuoti išlaisvinto Vilniaus ir Kauno gatvėmis.

● Fotografas Leonas Kančiankas, labai gerai visiems žinomas kaip "Foto Reporter" Argentinoj, neseniai nuvykęs šiaurės Amerikon, pačiame Hollywood centre, 6671 Hollywood Blvd., Hollywood 28, Calif. 50 m. veikusių Foto Studija Flatte, š. m. vasario 1 d. perėmė savo nuosavybėn, kaip pirmąją lietuvišką studiją Hollywoodė ir visiems lietuviams siūlo rūpestingą patarnavimą su 20 % nuolaida.

● ALOST TARYBOS POSĖDIS, įvykęs 1961 m. sausio 27 d., A. L. Centre, Tabarė 6950, Buenos Aires, dalyvaujant: Tarybos pirm. J. Čikštui, sekr. Babroniui, Karių atst. A. Balšiunui, ALBendr. pir. Padvalskiui, ALC pirm. St. Džiugiui, atst. A. Misiūnui, Rimkevičiui, ABals. leid. Pr. Ožinskui, šv. Cecelijos choro K. Misiūnui, "Laiko" atst. kun. A. Lubickui ir kitiems; iš svarbiausių reikalų buvo sutarta vieningai švesti Lietuvos Nepriklausomybės atsteigimo sukaktį su praiteama jau "Laiko" numerį skelbta programa, ispaniškai kalbai nutarta kviesti inž. Gaidamauską, sudaryta programos komisija iš pp. Babronio, Ožinsko ir V. Balčiūno ir nutarta spausdinti ekonomiška praktiška programa. Vietoj išvykusio V. Rastausko ALOST nario paskyrė A. Rimkevičių. Buvo, taip pat, aptartos aa. gen. Dankanto būsiančios mirties metinės ir jų paminėjimas ir kiti reikaliukai.

LAIKAS

PATRIJOTINIO
RELIGINIO
TURINIO
LAIKRAŠTIS

Redaguoja Redakcinė Kolegija. Atsakingas Redaktorius — S. Saplis, Administratorius — P. Gudelevičius. Rankraščiai taisomi, pertvarkomi Redakcijos nuožiūra; nesunaudoti — gražinami tik autoriaus prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 140.— administracijoje, \$ 150.— namuose; Urugvajuje met. 15 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

XIII METAI Nr. 272

11 DE FEBRERO

Pakrikštyti "Aušros Vartų" bažnyčioje

● 1960 m. gruodžio mėn. 31 d., kun. A. Lubickas pakrikštijo Javier Alejandro Carreras, Alberto Ruben ir Irmos Nelidos Purlytės Carreras sūnų. Krikšto tėvais buvo Carlos Lagos ir Nilda Nelida Adamanaitė.

● 1961 m. sausio mėn. 14 d., kun. A. Lubickas krikšto sakramentu suteikė Viktorui Preikšai, Klemeno ir Lydijos Drils Preikšų sūneliui. Krikšto tėvais buvo: Feliks Woscieszek su Lucija Stakūnaite Bielinienė.

● 1961 m. sausio mėn. 21 d., kun. A. Lubickas krikšto sakramentu atgimdė Bertą Mariją Jackeivičiūtę, Antano ir Onos Dinsmonaitės Jackeivičių dukrelę. Krikšto tėvais buvo: Pranciškus Rinkevičius su Felicijana Plungaitė-Zalauškiene.

● 1961 m. sausio mėn. 28 d., kun. A. Steigvila pakrikštijo Alfredo Hanibal Jarkowski, Alfredo ir Elzės Šimkūtės Jarkowskių sūnų. Krikštan atnešė Angel Aicardi ir Berta Šimkūtė-Mančinskienė.

Sutuoktuvės

● 1961 m. vasario mėn. 4 d., Argentinos TT. Marijonų Vyresnysis, kun. St. Saplis, MIC, Moterystės sakramentu surišo šeimyniniam gyvenimui Antaną Kuliešių, Pėtro ir Elenos Vaitkūnaitės Kuliešių sūnų, su p-le Izabelle Masiulionyte, Balio ir Elzės Banytės Masiulionų dukterim. Svotais buvo Jonas Jankauskas su ponija Marija Špokaite-Švediene. Jungtuvės buvo su šv. Mišiomis ir

vestuvinėm vaišėm jaunosios tėvėlių namuose, Dr. Juan Madera 1666, Buenos Aires. Pažimėtina, kad abu jaunieji yra nuoširdūs katalikai ir dažnai prie šv. sakramentų einantys bei veiklūs lietuviai ir tautiniam bare. Po vestuvių apsigyveno naujai įrengtuose savo namuose, Temperley. Daug laimės ir džiaugsmo saulės šeimyniniame gyvenime!

● 1961 m. vasario mėn. 4 d. kun. A. Lubickas Moterystės sakramentu sujungė Stasį Juozą Balkevičių, Antano ir Onos Smalskaitės Balkevičių sūnų su Nėlida Bartuškaite, Bernardo ir Marijos Zardeckaitės Bartuškų dukterim. Svotais buvo Juozas Kučinskas su ponija Bronia Stanusliūte Kučinskiene. Vestuvių puota buvo Lietuvių salione, kur linksmai orkestrui maršus ir kitokius šokius rėžiant, ir prie gausiai apkrautų Dievo gerybėms stalų ir šokių sukury tarp didžio svečių burio nuotalkingos aplinkos, džiaugsmo iki aiškiaus ryto, jaunieji pradėjo vedybinį gyvenimą, o po vestuvinėi kelionei išvyko Kordobos kalnuosna.

● 1961-II-9 kun. St. Saplis Moterystės sakramentu palaimino Osvaldo Juan Calvo, Carlos ir Angelica Rodriguez sūnų, su Ona Barišauskaite, Andriaus ir Elenos Lukšytės Barišauskų dukterim. Prie altoriaus padėjo svotai: Petras Barišauskas ir Angelica Rodriguez de Calvo, o Ave Maria giedojo solistė A. Žekytė. Pažymėtina, kad visa pp. Barišauskų šeima buvo ir tebėra veiklūs "Vyčių" nariai. Tat ir yra linkėtina, kad Ona de Calvo "Vyčių" siekimų neprimirštų ir į jų rengiamas pramogas draug su vyru šeimyninio gyvenimo pajvainimui atsilankytų.

TAUTOS FONDO ATSIŠAUKIMAS

LIETUVIAI,

Mūsų brangioji tėvynė Lietuva ir šiandieną šventai tiki, kad laisvasis pasaulis, matydamas pavojų ir savo laisvei, padės mums kovoje prieš pavergėją — Sovietų Sąjungą iki atgausime išplėstą laisvę ir nepriklausomybę.

Šiandieną tautų apsisprendimo klausimas yra labai gyvas ir aktualus. Mes matome vieną po kitos besikuriančias valstybes Afrikoje, kur tautos dar mažai paliestos civilizacijos ir valstybiniam gyvenimui menkai pribrendusios. Dar neseniai Sovietų Tautų forume Nikita Kruščiovas histeriškai šaukė, kad būtų užbaigtas kolonializmas. Bet jis tą taikė kitiems, o ne sau. Tačiau jis pakankamai vaizdžiai parodė laisvajam pasauliui, kad neturi pamiršti naujausio ir žiauriausio kolonializmo Europoje, kurį įvykdė Sovietų Sąjunga.

Laisvojo pasaulio lietuviams kovoje prieš tėvynės pavergėją vadovauja VLIKas. Jo tikslas — laisva Lietuva, o kovos būdai labai sunkūs, svarbūs ir sudėtingi. Sekmin-gesnei kovai vesti yra reikalingi ir

pinigai, kurių didžiausia dalis eina šioms kovos priemonėms palaikyti:

RADIJUI VLIKas naudojami žinių perdavimui ir pavergtąją tėvynę lietuviškai per Romos, Madrido ir Vatikano radiofonus. Okupantas labai bijo tiesos žodžio iš laisvojo pasaulio ir įvairiais būdais prieš siuntimą kovoja. Tačiau nei grąšinimai nei baumės lietuvių nuo žinių gaudymo neatbaido. Reikiama okupantas nėra nei taip galingas nei saugus, nes dreba dėl prasiveržimo tiesos žodžio gimtąja kalba — lietuviškai. Paskiausios žinios patvirtina, kaip per minėtas radijo stotis žinių siuntimas lietuviškai yra godžiai klausomas ir nepaprastai vertinamas.

ELTOS BIULETENIAMS. VLIKas informacijos tikslu leidžia Eltos Biuletinius lietuvių, anglų, vokiečių ir italų kalbomis. Tie biuletiniai yra siunčiami svetimų kraštų politikams, žurnalistams, mokslininkams, visuomenininkams, spaudai ir kt. Tie biuletiniai yra svarbūs, labai vertinami ir daug prisideda prie laisvinimo kovos.

RADIJO SEKIMO STOČIAI. VLIKas išlaiko radijo stotį, kurios pa-

galba sužinome kiekvieną svarbesnį įvykį pavergtoje Lietuvoje. Tomis žiniomis ne tik mes pasinaudojame, galėdami skubiausiai atsakyti į pavergėjo melus, bet ir mums draugingų kraštų svarbios institucijos bei įtakingi asmenys. Ši mūsų kovos priemonė yra irgi labai efektinga ir taikli.

VLIKas kovai už tėvynės laisvę pinigų iš svetur negauna. Tik laisvajame pasaulyje gyvenąs lietuvis savo duosnumu turi tuos pinigus sukelti.

Tautos Fondas, kaip VLIKo padalinys, rūpinasi sukelti lėšas, kad kova už laisvę būtų tęsiama ir stiprinama. Todėl ir šiais metais Tautos Fondas laukia Jūsų aukos, karštai tikėdamas, kad laisvėje gyvenąs lietuvis dar nepalūžęs ir tęs kovą už brangios tėvynės laisvę iki išauš jai laisvės rytojau.

Tautos Fondo Valdyba

(Aukos siųsti: Lithuanian National Fund, 233 Broadway, R. 3012, New York 6, N. Y.).

● "Laiko" prenumeratūra pakeliamama iki 140 pežų metams kas apsimokės administracijoje ir 150 pežų namuose.

PIRMĄ KARTĄ ARGENTINOS LIETUVIŲ KOLONIJOJE ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRAS

RENGIA 8 ŠOKIUS PANAŠIUS Į

CARNAVAL CARIOCA

(BRAZILIAUS STILIAUS KARNAVALUS)

kurie įvyks šių metų vasario mėn. 11 - 12 - 13 - 14 - 18 - 19 - 25 - 26 dd. (Pradžia 21 val.) savo patalpose — Tabarė 6950, Capital. Netikėtos dovanos - Cotillono pasirinkimas - Įvairių spalvų šviesos - TV artistai su pasirodymais ir kiekvieną vakarą GRAŽUOLĖS RINKIMAS.

DEMESIO: Pirmą naktį priimkime atvykstančių "Momo" Karalių su Adolfiną I — 1960 Karnavalų Karalienė.

Per visas naktis šiltos dešrelės ir šaltas bufetas.

Paskutinę naktį — Karalienės rinkimas, kuris bus filmuojamas.

RENGĖJAI